

Rombo: Bible for Luka

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Luka

1

¹Veengi valwjitahidi ivikia mpangilio sumu ihusu masuala ala aletimizwa kiidi yedu, ²shaali valaduninga sohoso, ambao ianza kuvooka ni mashahidiori va meso na vatumishi va ndumwa. ³Ata naani piu baada yeshungua kwa uangalifu kuooka cha mambo yahaya piu ianza k'vooka - ngilelolya ni8 ksha kwakwa ngikuandikie katika mpangilio wakwe - mheshimiwa sana Theofilo. ⁴Ili kwamba ngidime imanya uloi wa mambo yo uleloshwa. ⁵Katika mfiri ya Herode, mfalme wa Yudea, heveere na kuhani fulani evelahwa Zekaria, wa ukoo wa Abiya. Mfele wakwe nefumie mwanamka wa Haruni, na rina lakwe neveelahwa Elizabeti. ⁶Voose vevere haki mbele sa Ruva; valechambuka vetere lawama katika amri soose na mavavaso aa Bwana. ⁷Lakini vevere mwana ku, cha kfa Elizabeth nevekeri muumba, na kwa wakati shwahashu voose vevavili valemeikua naavi. ⁸Luvaha ikafumia kwamba Zakaria neveke katika uwepo wa Ruva, kaendeleana irunda kazi za Ruva shali ivekeri katika utaratibu wa ikamba lakwe. ⁹Ilingana na kvaka cheshakua mndu wa Ruva ungau msa ehuduma, evekeri elesamburwa kwa kura ili ihicha na fo mmba ya Bwana na kwa kdo nefukuziwa ubani. ¹⁰Isanga loose la vandu livekeri sha litereva wakati vefukizia ubani. ¹¹Luvaha malaika wa Bwana alemfumia na itotona uria sho kilo wa mbuho yefukiziwa. ¹²Zakaria akadumbukwa nimo saso alemlilia; uhova ukamra. ¹³Lakini malaika ula kammibia, "Utairove Zakaria, cha kva kiterevo kila chafo vakihuchania. Mfele wafo Elizabeth nekfelia mwana . Rina lakwe wemlaha Yohana. ¹⁴Weshékunda na ishanga mka na veengi weshékunda ione kalakwe. ¹⁵Cha kfa nesheva mduve mbele ya meso ya Bwana. Neshenywa divai au wari kali ku, nekolia aishurwa Roho Mtakatifu tangu ekeri ndeuni kwa mae wakwe. ¹⁶Na vandu veengi wa Israeli vehundukia kwa Bwana Ruva wavo. ¹⁷Nesheenda mbele ya kiamu cha Bwana katika Rohi na oru wa Elia. Nevika adi ili iuura moo wa vandie kwa vana, ili kwamba vala veteti vasheenda kwa hekima na haki. Nevika adi ivikia tayari kwa Bwana vandu ambao valeandaliwa kwa ajili yakwe." ¹⁸Zakaria kavia malaika, "Ngedima imanya aja lihali? Kwa sababu nihani ni mmeku na mfele wakwa mwaka yajwe ileva nyiingi sana." ¹⁹Malaika ula akamjibu kaambia, "Nihani ni Kapreli, ngetotona mbele ya Ruva. Ngiledumwa ngikuuie, na ikuhendie habari ii nsha. ²⁰Na sakulia, vechecha se ku, vakaa sii veshedima ichesha ku mpaka mfiri ula wa mambo yahaya lo ishefumia. Ihai ni kwa sababu ulemwa iamini machecha yakwa ambayo etimizwa kwa wakati muafaka." ²¹Luvaha vandu vevekeri vevecha Zakaria. Vakariwa nevetumia muda mwingi fo mbuhoni. ²²Lakini arumie shaa, aledima ichesha se navo ku. Vakamanya kwamba kure maono ammbia ekeri fo mbuhoni. Kaendelea ivarora ishara nave kaka sii. ²³Ikafumia mfiri yakwe yehudumia ikasia aleuya na kaa kwakwe. ²⁴Baada ya Zakaria iuya kaa ifuma ihudumia fo mbuhoni, mfele wakwe kava na hali. Nave alefuma kaa kwake ku kwa muda wa mweri itanu. Akaamba, ²⁵"Lihali niilo Bwana alerunda kwakwa lo anlolie kwa upendeleo ili ifuna aibu yakwa mbele sa vandu." ²⁶Luvaha, katika mweri wa sita wa hali ya elizabeti, Ruva kavia malaika Kaprieli aende kula mji wa Galilaya welahwa Nazareti, ²⁷kwa bikira alekolya aveswa na msoro msa rina lakwe nelahwa Yusufu, vee nevekeri wa ukoo wa Daudi, na rina la bikira sho nevelahua Mariamu. ²⁸Kasha kwakwe na kaamba, "Ngakudikira, veheve ulembilia neema nduve! Bwana alesihiwa naa vee." ²⁹Lakini machecha ya malaika yalemchanganya na alemanya niiki malaika alefuna salaam hiyai ya ajabu kwake. ³⁰Malaika Kammibia, "Utahove Mariamu, maana wakolia neema ifuma kwa Ruva. ³¹Na sakulia, uura hali fo ndeuni kwafo na ushefe mwana na imwana sho. Nave wemlaha rina lakwe 'Yesu,' ³²Nesheva mduve na veshemlaha mwana wa msa ekeri dooka sana. Bwana Ruva nemninga kdengu cha enzi cha Daudi ndiye wakwe. ³³Netavala dooka ya ukoo wa Yakobo milele kasha na tene na ufaklme wakwe wera mwisho ku. ³⁴Mariamu kavia malaika, lihali lefumia kwa namna iki, maana nilewahi ilaha na msoro woose piu ku? ³⁵Malaika akajibu na akammibia, Roho mtakatifu neesha dooka yafu, na oru wa sho ekeri dooka sana isha dooka yafu. kwa acho, mtakatifu neoneka nelahua mwana wa Ruva. ³⁶Na sakulia, mwanandiyo yafu Elizabeti ena hali ya mwana kwenye umri wake wa uzee. shu ni mweri wa sita kwakwe, ula msa mevemlaha muumba. ³⁷Maana kure ndido chelema kwa Ruva." ³⁸Mariamu kaamba, "Sakulia nihani ni mtumishi wa kfele wa Bwana. Leka kive kwaka ado sava sava na ndumwa yako". Naalo malaika kamchaho. ³⁹Niilo katikan mfiri yo Mariamu kafuma buru kaenda katika nchi ya vilima, kure mji fo nchi ya Yudea. ⁴⁰Kaenda mmba mwa Zekaria na akamdikira Elizabeti. ⁴¹Luvaha, ikafumia kwamba Elizabeti aishe eidikiriwa na Mariamu, mwana katoola ifuma fo ndeuni, na Elizabeti kaishuriwa Roho Mtakatifu. ⁴²Kachecha sauti yakwe na kaamba kwa sauti nduve, "Umebarikiwa wewe zaidi miongoni mwa wanavaka, na mwana sho nei fo ndeuni kwafo nabarikiwa. ⁴³Na ileva aja kwakwa kwamba, mama wa Bwana wakwa ilempasa ashe kwakwa? ⁴⁴Kwa kfa sakulia, ngaishwa maduni kwakwa sauti ya idikira kwafo, mwan andeuni kwakwa katoola kwa furaha. ⁴⁵Na alebarikiwa mfele ula ambaye aleamini evefumia ukamilifu wa mambo ala aleviwa ifuma kwa Bwana." ⁴⁶Mariamu akaamba, nafasi yakwa imsifu Bwana, ⁴⁷na moo yakwa wakunde katika Ruva mwokozi wakwa. ⁴⁸Cha maana nasakwa hali ya sumbai ya mtumishi wakwe wa kfele. Sakulia, tangu luvaha vizazi vyoose vyemlaha mbarikiwa. ⁴⁹Kwa sho aliyemweza alerunda mambo maduve kwakwa, na rina lakwe ni takatifu. ⁵⁰Rehema yakwe yedumu ifuma kizazi kwa vala vemheshimu vee. ⁵¹Alevarora oru kwa maoko akwe; kavataratara vala ambao vejivuna dooka ya mawazo aa moo yavo. ⁵²Kavamashua sumbai vana va mfalme ifuma katika madengu avo aa enzi alafu kavadosa dooka vala vekekeri va hali ya sumbai. ⁵³Kaininga vala vena shaa kiao ksha na vindo visha, bali matajiri kavadishira maoko a duhu. ⁵⁴Kafuna msaada kwa Israeli mtumishi wakwe, ili akumbue irora rehema ⁵⁵(Shali aleamba kwa vandue vedu) kwa Abrahamu na uzao wakwe kasha na tene. ⁵⁶Mariamu alekaa na Elizabeti yapata mieri iradu adi ni lo kauya na kaa kwakwe. ⁵⁷Luvaha wakati ulikuwa umewadia kwa Elizabeti yera mwana wakwe na yaashika kara mwana wa msoro. ⁵⁸Mamrasa vakwe, na vanandie vakwe valeishwa shali Bwana

alekuza rehema kwakwe vakakunda vekeri hamu.⁵⁹ Luvaha ikafumia mfiri ya nane kwamba velekeri vakashehedina mwana. ilevadasa vamlahwe rina lakwe, "Zekaria," kwa izingatia rina la ndie akwe,⁶⁰ Lakini mae yakwe akajibu na kaamba, "Ehe ; nelahua Yohana." ⁶¹Vakammbia, kuure nangu umu katika vanandio elahua rina lihali ku.⁶² Vakavesa ishara ndie yakwe iashiria veave nekundi rina nahue nani. ⁶³Ndie yakwe vaniinge kibao cha aandikeho, na akaandika, "Rina lakwe ni Yohana." Voose vakariiwa na lihali. ⁶⁴Shavi momu wakwe ukaruika na ulumi ula ukava huru. Kachecha na imsifu Ruva. ⁶⁵Uhova ukavashelia voose vakaa kfuhi nave. Mambo yahaya yakaenga katika nchi yoose ya vilima vya Yudea. ⁶⁶Na voose valeishwa vakaama fo moni kwavo, vakaamba, "Mwana shu nei aja?" Cha kfa koko wa Bwana kikeri pamoja nane. ⁶⁷Ndie akwe Zekaria kaishuriwz na Roho Mtakatifu na kafuna unabii, kaamba, ⁶⁸Asifiwe Bwana, Ruva wa Israeli, kwa kfa alenheeka na aleshughulikia wokovu wa vandu vakwe. ⁶⁹Aleduinulia uhembe wa wokovu katika mmba ya mtumishi wakwe Daudi, ifuma miongoni mwa ukoo wa mtumishi wakwe Daudi, ⁷⁰shali valeamba kwa momu ya vandu velafya vevekeri katika nyakati sa kasha. ⁷¹Neduokoa ifuma kwa adui sedu na ifuma maokoni mwa wose vedusukie. ⁷²Nevika adi irora rehema kwa ndie sedu, na ikumbwa agano lake takatifu, ⁷³Iakana kaamba kwa Abrahamu ndie yedu. ⁷⁴Aleakana kuthibitisha kwamba ivewesekana imtumikia vee bila iihova, baada ya iokolewa ifuma katika maoko ya adui sedu. ⁷⁵Katika utakatifu na haki mbele sake mfiri yedu yoose. ⁷⁶Ndiyo, na vee mwana, ushelahwa nabii wa ula ekeri dooka sana, kwa kfa usheenda mrele ya kiamu cha Bwana ili umwandalie shia, iwaandaa vandu kwa ajili ya ushelio wakwe, ivafahamisha vandu wakwe kwamba, ⁷⁷vesheokolewa kwa shia ya yesamehewa sambi sao. ⁷⁸Lihali leshefumia kwa sababu ya huruma ya Ruva wedu, sababu ambayo jua lefumia dooka likadushelia, ⁷⁹likaaka kwavo vakaa mlemeneni na katika uvuli wa mauti. Atafanya hivi kuiongoza matende yedu kwenye shia ya amani. ⁸⁰Luvaha, ula mwana kang'ana na neere oru mooni na alekaa nguduni mpaka mfiri ya wefumia kwakwe kwa Israeli

2

¹Luvaha katika mfiri yohoyo, ikafumia kwamba Kaisari Augusto alefuna agizo akielekeza kwamba iirwe sensa ya vandu voose veishi kuni urukeni. ²Hiyai iveekeri ni sensa ya kwanza ilefanyika wakati Krenio ekeri gavana wa Siria. ³Kwaacho kila umu kaenda mrini kwakwe iandikishwa sensa. ⁴Naye Yusufu aleondoka pia katika mri wa Nazareti fo Galilaya na akasafiri Yudea katika mri wa Bethlehemu, umanike shali mri wa Daudi, kwa kuwa afumie katika ukoo wa Daudi. ⁵Aleenda fo endejiandikisha ekeri na Mariamu, ambaye akeri amemposa na akeri akatazamia mwana. ⁶Luvaha ikafumia kwamba, vekeri kula wakati wakwe wera mwana ukashika. ⁷Akalee mwana wa ksoro, niive mwana wakwe wa mbele, akamhoroshia nguo mmbili sho imshingia mwana na mbeho. Nyiho kandembilika kiloni handu vanyama velilia, cha kfa neuere nafasi fo mmba ya vageni ku. ⁸Katika eneo lohoho kuveere vensa vekaa fo mashambeni veringa makundi aa mahorima avo kiyo. ⁹Ghafla, malaika wa Bwana akavafumia, na utukufu wa Bwana ukavaa paa ivatengeta, vakara uhova sana. ¹⁰Niiko malaika kavavia, "Mtahove, cha kfa nyakuheni habari nsha ambayo ikuheni furaha nduve kwa vandu voose. ¹¹Luni mwokozi aoneka kwa ajili yenu kula mrini kwa Daudi ve niive Kristo Bwana! ¹²Lihali niyo ishara ambayo muiningwa, mundekolia mwana emhoroshie nguo elae ksalioni handu wanyama veulia." ¹³Ghafla kukava na jeshi nduve la ruveni likaungana na malaika ula vakamsifu Ruva, vakaamba, ¹⁴Utukufu kwa Ruva ukeri dooka sana, na amani ive kuni urukeni kwa voose vo vesa eshihiwa navo. ¹⁵Ikava kwamba malaika vamarie valeuya vakaenda fo ruveni, velisa vakiviana vo kwa vo, "Ndefoni luvaha kula Bethlehemu, na dundelolia ndido cho chafumia amabacho Bwana adufahamisha." ¹⁶Wakaharakisha kula, na vakamlolia Mariamu na Yusufu, na vakamlolia mwana elae kwenye ksalioni handu vanyama velilia. ¹⁷Na valolie ado, vakavavia vandu kila vavekeri valeviwa ihusu mwana. ¹⁸Voose valeishwa machecha ahaa vakariiwa na kila kileambwa na velisa. ¹⁹Lakini Mariamu akaendelea ifikiri ihusu yo oose eleishwa, akayatunza fo mooni mwake. ²⁰Velisa vakauya vakamtukuza na imsifu Ruva kwa ajili ya kila kindo velemeikushwa na ikilolya, shali velekolya tu vaviwa fo kwavo. ²¹Ileshika mfiri ya nane na ivekeri ni wakati wa wedima mwana, vakamlaha rina Yesu, rina elekolya ameiningwa na ula malaika atatungwa ndeni. ²²Zao zilizotakiwa sa utakaso zimesie, ilingana na sheria ya Musa, Yusufu na Mariamu valekamacha hekaluni kula Yerusalemu nakambikia mbele sa Bwana. ²³Shali ileandikwa katika sheria ya Bwana, "Kila msoro elerua ndeu nelahua alefunwa wakfu kwa Ruva." ²⁴Navo vilevile valesha vachasa ilingana na kila kileambwa katika sheria ya Bwana, "Jozi ya mbeta au makinda avili ya mbeta." ²⁵Sakulia, heveere na mndu katika Yerusalemu ambae rina lakwe nevekeri evelahwa Simeoni. Mndu shu nevekeri mndu mwenye haki na mcha Ruva. Veave evekeri eveecha kwa ajili ya mfariji wa Israeli, na Roho Mtakatifu nevekeri dooka yakwe. ²⁶Nevekeri ilekolya funuliwa kwakwe ameiviwa Roho mtakatifu kwamba veave hangeifa kabla ya atalolya Kristo Bwana. ²⁷Mfiri umu alesha kiidi ya hekalu, eongozwa na Roho Mtakatifu. Ambapo vazazi valehende mwana, Yesu, ishemrundi yale yaliyopasa kavaida ya sheria, ²⁸Niilo Simeoni alemwambilia maokoni mwake, na imsifu Ruva na akaamba, ²⁹Luvaha ruhusu mtumishi wafo aende kwa amani Bwana, ilingana na ichecha lafo. ³⁰Cha kfa meso akwa yamelolya wokovu wafo, ³¹ambao usa ulololiwa kwa meso aa vandu voose. ³²Veave ni nuru kwa ajili ya ufunulio kwa Masanga na utukufu wa vandu Israeli. ³³Ndie na Mae wa mwana vakariiwa kwa mambo ambayo yaliyozungumzwa dooka yakwe. ³⁴Niilo Simeoni alevabarikia na kavavia kwa Mariamu mae yakwe, "Huchania kwa makini! Mwana shu nesheva sababu yecheka na iokoka kwa vandu veengi katika Israeli na ni ishara ambayo vandu veengi veshevinga. ³⁵Pia ni kshu chechektosha nafsi yafo umoni, ili kwamba mavaso aa moo ya vengi amanike." ³⁶Nabii mfele elafya alahua Ana nevekeri hekaluni. Vee nevekeri mwanamka wa Fanueli ifuma kabila la Asheri. Neveere na miaka nyiingi sana. Nave nelekaa na mmi ake kwa miaka saba baada ya yealikwa, ³⁷na niiho akava mkusu kwa mika themanini na iina. Na alevuma fo mbuhoni na nevekeri neveendelea imwabudu Ruva pamoja na ifunga na iitereva, kyo na kwaya. ³⁸Na kwa wakati shohosho, nalesha hala

vevekeri kavooka imshukuru Ruva. Kachecha ihusu mwana kwa kila mndu ambaye nevekeri akisubiri ukombosi wa Yerusalemu.³⁹ Vashike imaa kila nndo vevetakiwa varunde ilingana na sheria ya Bwana, valeuya Galilaya, mjini kwavo, Nazareti.⁴⁰ Mwana aleng'ana, na akava na oru, kaengereka katika hekima, na neema ya Ruva ikava dooka yakwe.⁴¹ Vazazi vakwe kila mwaka veenda Yerusalemu kwa ajili ya sikukuu ya yechasa.⁴² Asheng'ana na umri wa miaka ikumi na ivili, valeende se wakati mwafaka kidesturi kwa ajili ya sikukuu.⁴³ Baada yebaki mfiri yoose kwa ajili ya sikukuu, vaeleanza iuya na kaa. Lakini mwana ula kboro Yesu alebaki mma mle Yerusalemu na wazazi wakwe valemannya lihali.⁴⁴ Veveishi kwamba yumo kwenye ikundi vevekeri vakasafiri nalo, hivyo vesafiri safari ya mfiri. Nyiho vakaanza imtafuta miongoni wa ndugu na marafiki sao.⁴⁵ Waliposhindwa kumpata, vakauya Yerusalemu na vaakaanza msengecha fo.⁴⁶ Ikafumia kwamba baada ya mfiri iradu, vakamkonia hekaluni, akiwa ameketi katikati ya vaalimu, evahuchania na ivavesa maswali.⁴⁷ Voose valemhuchania valeriwa na ufahamu wakwe ere na majibu akwe.⁴⁸ Vashikeimlolia, vaneriwa. Mae wakwe kammbia, "Mwanaakwa, niiki warunda adi? Huchania ndiafo na nihani duveksengecha kwa wasiwasi mduve."⁴⁹ Kavavia, "Niiki muvemsengecha? Muveishi kwamba lasima ngikae kuni kwenye mmba ya Ndie akwa?"⁵⁰ Lakini valemnya choiki emaanisha ku kwa machecha ohoo.⁵¹ Niilo aleenda pamoja navo mpaka mmba Nazareti na veki mtii kwavo. Mae akwe kakama mambo yoose mooni kwake.⁵² Lakini Yesu aleendelea ing'ana na ileha katika hekima na kimo, na akazidi ikundwa na Ruva na vandu.

3

¹Luvaha, katika mwaka wa ikumi na tanu wa utawala wa Kaisari Tiberia, wakati Pontio Pilato ekeri gavana wa Uyahudi, Herode nevekeri mkoa wa Galilaya, na Filipo mwanandie nevekeri mkuu wa mkoa wa Iturea na Trakoniti, na Lisania nevekeri mkuu wa mkoa wa Abilene,² na wakati wa ukuhani mkuu wa Anasi na Kayafa, checha la Ruva likashelia Yohana mwana wa Zakaria, ksaka kiumi.³ Alesafiri katika mkoa woose itengeta ioru Yordani, ehubiri ubatizo wa toba kwa ajili ya msamaha wa sambu.⁴ Shali kivekiandike katika kitabu cha machecha ya Isaya nabii, "Sauti ya mndu elia ekeri ksaka kiumu, "Zunguzieni tayari mko ya Bwana, zunguzieni ehicha yakwe kuoroke." Kila mruma ushikiwe, kila mlima na kilima usavasishwe, mko ukome uoruliwe, na shia nlemi zitunguziwe zikae usha.⁵ Vandu vooose velolia wokofu wa Ruva.⁶ Kwacho, Yohana kavavia isanga maduve ya vandu zileshe likundi ibatizwa na vee, "Nyohonyo uzao wa shoka ire sumu, sho elekia nyeni mkaidisha nyafi yo iisha?"⁷ Reni matunda eendana na toba, na mtaanze iamba kiidi yenu, "Dure Ibrahimu ambaye ni ndie wedu; cha kfa ngakvieni lee, Ruva edima iinulia Ibrahimu vana hata ifumana na mawe yahaya.⁸ Tayari soka lavevikwa kfui mri wa mdi. Kwacho, kila mdi utere matunda mesha, wetenwa na ikumbwa mochoni.⁹ Niilo vandu katika makutano vakammbesa vakaamba, "Luvaha dutakiwe duvike aja?"¹⁰ Kavajibu na kavavia, "Shali mndu ere ngasu ivili netakiwe aininge uchoe imu sho msa etere kabisa, na ambaye ere kiao na avike ado ado."¹¹ Kisha baadhi ya vatoza ushuru valesha naho vakabatizwa, na vakammbia, "Mwalimu, dutakiwe duvike aja?"¹² Kavavia, "Mtasandirie besa zaidi yaso mleviwa msandirie."¹³ Baadhi ya maaskari veveho vakamuuliza vakiamba, "Na sohoso duvike aja? Dutakiwe durunde aja?" Kavavia, "Mtaire besa kwa mndu woose kwa oru, na mtasikanie mndu woose kwa uongo. Ridhikeni na mshahara sho wenu."¹⁴ Luvaha, kwa kuwa vandu veki na shauku ya yeevecha Kristo sho eshesha, kila umu nevekeri anawasa sana mooni kwakwe ihusu Yohana shali vee ndiye Kristo.¹⁵ Yohana kavajibu kwa kavavia voose, "Nihani ngavabatiza nyohonyo kwa mringa, lakini kure umu neesha ambaye nere oru kuliko nihani, na ngekari hata ifutua kamba za viadu vyakwe. Nekubatizeni nyohonyo kwa Roho Mtakatifu na kwa mocho."¹⁶ Pepeto lakwe likero maokoni mwakwe ili isambia usha uwanda wakwe wa weela ngano na isandiria ngano ikumbini kwakwe. Lakini, nekora maepezi kwa mocho ambao utedima iruma.¹⁷ Kwa maonyo engi meengi pia, alehubiri habari msha kwa vandu.¹⁸ Yohana alehongolia pia Herode mduve wa mkoa elealika Herodia, mfele wa mwanandie na kwa maovu engi meengi mesa Herode alekolya aatenda.¹⁹ Lakini baadaye Herode alefanya uovu ungi uviishwa sana. Alemfunga Yohana gerezeni.²⁰ Kisha ikafumia kwamba, wakati vandu voose vevekeri ibatizwa na Yohana, naye Yesu alibatizwa pia. Wakati ekeri eitereva, uwingu ukaruika.²¹ Roho Mtakatifu kamashuka dooka yakwe kwa mfano wa kiwiliwili shali mbeta, wakati huo huo sauti ikasha ifuma uwinguni ikaamba, "Vehave ni Mwanaakwa mkundwa. Ngashihiwa sana na vehave."²² Luvaha Yesu emeni, ashikeianza ifundisha, nevere na umri upatao miaka salasini. Nevere ni mwana (shali veveifikiria) wa Yusufu, mwana wa Eli,²³ mwana wa mathati, mwana wa Lawi, mwana wa Melki, mwana wa Yana, mwana wa Yusufu,²⁴ mwana wa Matathia, mwana wa Amosi, mwana wa Nahumu, mwana wa Esli, mwana wa Nagai,²⁵ mwana wa Maati, mwana wa Matathia, mwana wa Semeini, mwana wa Yusufu, mwana wa Yuda,²⁶ mwana wa Yoanani, mwana wa Resa, mwana wa Zerubabeli, mwana wa Shealtieli, mwana wa Neri,²⁷ mwana wa Melki, mwana wa Adi, mwana wa Kosamu mwana wa Elmadamu, mwana wa Eri,²⁸ mwana wa Yoshua, mwana wa Eliezeri, mwana wa Yorimu, mwana wa Matathi, mwana wa Lawi,²⁹ mwana wa Simeoni, mwana wa Yuda, mwana wa Yusufu, mwana wa Yonamu, mwana wa Eliyakimu,³⁰ mwana wa Melea, mwana wa Mena, mwana wa Matatha, mwana wa Nathani, mwana wa Daudi,³¹ mwana wa Yese, mwana wa Obedi, mwana wa Boazi, mwana wa Salmoni, mwana wa Nashoni,³² mwana wa Abinadabu, mwana wa Aramu, mwana wa Hersoni, mwana wa Peresi, mwana wa Yuda,³³ mwana wa Yakobo, mwana wa Isaka, mwana wa Ibrahimu, mwana wa Tera, mwana wa Nahori,³⁴ mwana wa Seruig, mwana wa Ragau, mwana wa Pelegi, mwana wa Eberi, mwana wa Sala,³⁵ mwana wa Kenani, mwana wa Arfaksadi, mwana wa Shemu, mwana wa Nuhu, mwana wa Lameki,³⁶ mwana wa Methusela, mwana wa Henoko, mwana wa Yaredi, mwana Mahalalei, mwana wa Kenani,³⁷ mwana wa Enoshi, mwana wa Sethi, mwana wa Adamu, mwana wa Ruva.

4

¹Niilo, Yesu ekeri eishwe Roho Mtakatifu, aleuya ifuma ioru Jordani, na eongozwa na Roho ksaka kiumu. ²Kwa mfiri arobaini, na foodo alejaribiwa na Ibilisi. Wakati sho elela nndo choose, na mwisho wa wakati sho kaishwa shaa. ³Ibilisi kammbia, "Kolia vehave ni mwana wa Ruva, liamuru iwe lihali live mkate." ⁴Yesu kamjibu, "Ileandikwa; 'mndu eishi kwa tiki ku." ⁵Niilo Ibilisi kamwongoza dooka kwenye cha mlima, na kamrora falme soose za uruka kwa muda mfuhi. ⁶Ibilisi kaambia, "Ngekuunga mamlaka ya etawala falme hizi soose pamoja na fahari wakwe. Ngedima ifanya ado cha kfa vyoose nilekabisiwa kwakwa ngivitawale, na ngedima iininga woose piu sho ngakunda. ⁷Kwaacho, kolia wedima iinama na ingiabudu, vindo vyoose piu veva vyafo." ⁸Lakini yesu kamjibu na kammbia, "Ingiandike, "Lasima umwabudu Bwana Ruva wafo, na lasima umtumikie vee emoni yakwe." ⁹Baadaye ibilisi alimwongoza Yesu hadi Yerusalemu na kandembikia sehemu ya dooka kabisa ya jengo la hekalu na kammbia, "Kolia vehave ni mwana wa Ruva, toola ushike sumbai ifuma haadi. ¹⁰Cha kfa imeandikwa, "Atawaagiza malaika zakwe vashe vakutunze na vakulinde, ¹¹na vekuire dooka na maokoni mwavo ili kwamba utakabwe machende avo dooka ya iwe." ¹²Yesu kajibu kammbia, "Ileambwa, "Utajaribu Bwana Ruva wafo." ¹³Ibilisi ashileimaria imjaribu Yesu, aleenda sakwe na kamcha hadi wakati ungi. ¹⁴Niilo Yesu kauya Galilaya kwa oru sa Roho, na habari semhusu vee sikamanyika na kusambaa katika mikoa mraseni yoose. ¹⁵Kafindisha katika masinagogi yavo, na kila umu kamsifi. ¹⁶Mfiri umu kaenda Nazareti, mri ambao aleng'ania na itunzwa. Shali ivekeri kvaka chakwe aleingia kwenye sinagogi mfiri ya sabato, na katotona kusoma maandiko. ¹⁷Kakabisiwa gombo la nabii Isaya, ado, kafutua gombo na kasengecha handu haandike, ¹⁸Roho wa Bwana ukeri dooka yakwa, cha kwa aleng'fia mafucha kuhubiri habari mesha kwa maskini. Kang'duma ngitangase uhuru kwa vafungwa, na kuwafanya vetelolia waweze valolie se. Ivavikia huru vala valehoniwa, ¹⁹Itangaza mwaka ambao Bwana erora wema wakwe." ²⁰Amae kafunga gombo, kauuria kiongosi wa sinagogi, na kachaami sumbai. Meso ya vandu voose vevekeri katika sinagogi vakamsakuli vee. ²¹Kaanza ichecha navo kavavia, "Luni ichecha lii latimiswa maduni kwanu." ²²Kila umu hala aleshuhudia kila aleamba Yesu, na vengi miongoni mwavo vakariwa na machecha ya hekima evefuma katika dumbuni kwakwe. Vavekeri veviana, "Shwahashu ni msangi tiki wa Yusufu, au dwalemba?" ²³Yesu kavavia, "Hakika mweamba methali ihai kwakwa, "Mwaauga, uhaire umoni. Choose dwaishwa ukirunde Kapernaumu, ukirunde na haa pia kijijini kwafo." ²⁴Pia kavavia, "Hakika ngakuvieni nyohonyo, kuure nabii ekubalika fo nchi yakwe ku." ²⁵Lakini ngikuvieni nyohonyo loi kwamba kuveere vakusu veengi Israeli katika kipindi cha Eliya, wakati mbingu ilipofungwa kutare na mvua kwa miaka iradu na nusu, wakati kuveere na shaa nduve katika nchi yoose. ²⁶Lakini Eliya aledumwa kwa woose umu wavo, lakini kwa mkusu umu tiki msa ekaa Serepta kfui na mri wa Sidoni. ²⁷Pia, kuverese na vakoma veendi Israeli katika kipindi cha Elisha nabii, lakini kuure hata umu wavo alehairwaku isipokuwa Naamani mndu wa Siria. ²⁸Vandu voose kiidi ya sinagogi vakarwa na nyafi vaishwe yahaya yoose. ²⁹Vakatotona na vakamsukumiza sha ya mri, na vakamwongoza mpaka kwenye mbahi wa mlima wa mri ambapo mri wavo ulejengwa dooka yakwe, ili vadime inkumba sumbai. ³⁰Lakini kahicha salama katikati yavo na kaenda sakwe. ³¹Niilo kasooka Kapernaumu, katika mri wa Galilaya. Sabato imu ekeri efundisha vandu kiidi ya sinagogi. ³²Vakariwa na mafindisho yakwe, cha kfa elefindisha kwa mamlaka. ³³Luvaha mfiri sho kiidi ya sinagogi, kuvieere na mndu eveere na moo ya pepo mshafu, na evelia kwa sauti ya dooka, ³⁴"Duure choiki nave, Yesu wa Nazareti? Washa usheduwa? Ngiishi vehave ni veivi! Vehave ni mtakatifu wa Ruva!" ³⁵Yesu kavaila ipepo kaamba, "Sia sii, na umfume mndu shu!" Pepo ula kamduulia mndu ula sumbai katikati yavo, alemfuma ula mndu bila ya mbooha kasiilia nanga alevaywa ku yoyote. ³⁶Vandu woose veleriwa, na vakaendelea ichecha nndo cho kila mndu umu na uchoe. Vakaamba, "Ni machecha ya omaki yahaya?" Eamuru roho washafu kwa mamlaka na oru na vakafuma." ³⁷Niilo, habari dooka ya Yesu zikamanyika kila handu katika maeneo iletengeta mkoa sho. ³⁸Kisha Yesu alefuma mri sho na kaenda katika mmba ya Simoni. Luvaha, mae mkwe wakwe na Simoni nevelwae homa kali, na vakamsihi kwa niaba yakwe. ³⁹Niilo, Yesu kamserelia, kaihongolia ile homa na ikamlekia. Ghafla katotona na akaansa ivatumika. ⁴⁰Jua livekeri lianze ichonia, vandu vakamhendia Yesu kila umu eluae ndwari wa maradhi ya aima mbalimbali. Kavavilkia maoko yakwe dooka ya kila mgonjwa na eluae vakahai piu voose. ⁴¹Mapepo pia alevafuma veengi wavo vakalia kwa sauti na vakaamba, "vehave ni mwana wa Ruva!" Yesu kaahongolia mapepo ala kavahima vatacheche, cha kfa veishi kwamba vee ekeri ni Kristo. ⁴²Wakati kukfui icha, kaenda eneo kuteere na vandu. Isanga ya vandu vavekeri vakimtafuta na vakasha katika eneo evekeri. Vakaeria imshiingia ataende kwasha na wavo. ⁴³Lakini kavavia, "Lasima pia ngihubiri habari nsha za ufalme wa Ruva katika miri ingi nyiingi, cha kfa ngiledumwa haadi." ⁴⁴Kisha aleendelea ihubiri kiidi ya masinagogi katika uyahudi woose piu.

5

¹Basi ikafumia wakati vandu vyalekuumbania na imtengeta Yesu na ihuchania ichecha la Ruva, ambapo evekeri etotoni mbahi irivariva Genesareti. ²Alilolia mashua ivili ziletitima mbahi ya irivariva. Wavuvi valekolia vyafuma na vevekeri vyesambia nyafu savo. ³Yesu kaicha katika umuwafo ya sila mashua, ambayo ivekeri ya Simoni na kamtereva aikache mringeni kwasha kidoko na nchi ngiumu. Kisha kachamia na ifindisha ifumia kula mashueni. ⁴Kachecha, kavia Simoni, "Ikamache mashua yafo mpaka hala kilindi cha mringa na imashua nyafu zavo ili vaomwe samaki." ⁵Simon kamjibu na immbia, Bwana, dulerunda kasi kio chose, na dulera chose ku, lakini kwa ichecha lafo, ngimashua nyafu. ⁶Vyashiike irunda hado vyaesandia kiasi kiduve cha samaki na nyafu savo zikaanza idumbuka. ⁷Ado vakalaha mamrasa vavo vekiresha mashua ingi ili vashe na vaheka. Vakasha vakaishura mashua soose, kiasi kwamba zivekundi ichonia. ⁸Lakini Simoni

Petro, alolie ado, kauwa hondi kwa Yesu kaamba, "Fuma kwakwa, kwa sababu nihani ni mndu ngire sambi Bwana." ⁹Kwa sababu aleriwa, na voose vevekeri nave, kwa ifua samaki vavekeri valerunda. ¹⁰Ihai ilevaumbania Yakobo na Yohana vana va Zebedayo, ambao vevekeri vashirika va Simoni. Na Yesu kamvia Simoni, "Utaihove, kwa sababu ianza kuvaha na wefuaa vando." ¹¹Walipokwisha vahende mashua zavo nchi ngiumu, valecha kila nndo na imfata vee. ¹²Ikafumia kwamba ekeri katika mri umuwafo, mndu avelwae ukoma avekeri foo. Wakati amlolie Yesu, aleuwa kainamisha kiamu chakwe mpaka sumbai na imtereve, kaamba, "Bwana", ikiva kwakunda, wedima insambia." ¹³Kisha Yesu aleorua koko chakwe na kamfura, kaamba, "Ngikundi. Uvae." Na saa ileile ndwari ya ikamcha. ¹⁴Alemvavasa atavie mndunwoose, lakini kammbia, "Enda savyo, na undekurora kwa makuhani na ufune sadaka ya ivaa kwafo, savasava na kila Musa alekiamuru, kwa ushuhuda kwavo." ¹⁵Lakini habari kumhusu yeye zikalolikana kwasha saidi, na isanga nduve wa vando ukasha likahuchania efindisha na ihaira ndwari zavo. ¹⁶Lakini mara kwa mara alejitenga faraghani na iitereva. ¹⁷Ikafumia mfiri umu kati ya sohoso evekeri efindisha, na vevekerifo Mafarisayo vaalimu wa sheria nevechaamie ho ambao valesha ifuma vijiji viingi tofauti ifuma mkoa wa Galilaya na Yudea, na pia ifuma katika mri wa Yesusalemu. Oru ya Bwana uvekeri handu hamu nave pamoja na ihaira. ¹⁸Vandu kadhaa valesha, valeira kwenye mkeka mndu eluae, na vakasengecha kiidi ili vamlae sumbai mbele ya Yesu. ¹⁹Valekoliya mko ya wehicha kiidi kwa sababu ya isanga, hivyo vakaova dooka ya ipaa la mmba na immashua ula mndu sumbai ihicha kiidi ya vigae, dooka mkeka wakwe katikati ya vando, mbele kabisa ya Yesu. ²⁰Kasakulia imani yavo, Yesu kaambia, Rafiki, sambi savo wasamehewa." ²¹Vaandishi na Mafarisayo vakaanza ivesana lohola, vakaamba, "Shwahashu ni veivi echecha makufuru? Ni veivi edima isamehe sambi che Ruva emoni yakwe?" ²²Lakini Yesu, kamanya choiki walichokuwa vefikiri, kavajibu na kavavia, "Niiki muvesana lihali fo mooni kwenu?" ²³Choiki kii karahisi iamba, 'Sambi safo sasamehewa' au iamba, 'Totona uchambuke?' ²⁴Lakini mumanye kwamba Mwana wa Adamu ere mamlaka urukeni ya esamehe sambi, Ngakuvia vahave, 'Ira, itasha lafo uende kaa kwafo.' ²⁵Wakati ichecha ado katotona kaira itasha lia mbele yavo lia velemhende nalo elae, kaveuya na kaa kwakwe echambuka emeni kashukuru na itukuzwa Ruva. ²⁶Kila umu kariwa na vakatukuza Ruva. Vakarua na uhova, vakaamba, "Dwalolya mambo etekeri aa kavaida luni." ²⁷Baada ya mambo yahaya ifumia, Yesu alefuma fo na kalolia msura ushuru elahwa Lawi echamie handu esandiria kodi. Kammbia, "Ngifuute." ²⁸Ado Lawi katotona kamfatia, kacha kila nndo mma. ²⁹Kisha Lawi kaandaa mmba kwakwe karamu nduve kwa ajili ya Yesu. Vevekerifo vatura ushuru vengi kula na vando veengi valechaamia mesani velaa pamoja navo. ³⁰Lakini Mafarisayo na vaandishi vala veki veng'unyania vanafunzi, veamba, "Niiki li muula kyao na inywa na vatura ushuru pamoja na vando veengi vere sambi?" ³¹Yesu kavajibu, "Vandu vetelwae veenda kwa bistari ku, ni vala tiki velwae nivo vehitaji daktari umu." ³²Nileshe ngalae vando vere haki haki vakolie itubu ku, ila ngileshelaha wenye sambi ili vatubu." ³³Vakammbia, "Vanafunzi wa Yohana mara nyiingi vefunga na itereva, na vanafunzi wa Mafarisayo navo vevika ado ado. Lakini vanafunzi vafu vela na inywa." ³⁴Yesu kavavia, "yewezekana mndu voose vasha na harusi ya Bwana Arusi eho vafunge wakati Bwana harusi bado yu pamoja navo?" ³⁵Lakini mfiri iisha wakati Bwana harusi kafumaho kwavo, niilo katika mfiri yo mwefunga." ³⁶Kisha Yesu alechecha navo kwa mfano. "Kure eshahua nguo ifuma kwenye vazi nhia na avehie ya kasha ku. Kolia nevika ado, kashashua nguo nhia, na kipande cha nguo ifuma vazi nhia cheva itumika na nguo ya vazi la kasha. ³⁷Pia, kure mndu ambaye evika divai nhia kwenye viriba matoshe ku. Kolia akifanya ado, divai nhia yebara kila chombo, na divai yo yebarikja makobo yo elekuwa na divai yefuluka, na makobo neveharibika. ³⁸Lakini divai, nhia lasima ivikwe kwenye viriba khiya. ³⁹Na kuure mndu baada kamenywa divai ya kasha, ekungi nhiya, kwa sababu veamba, 'Ya kasha ni nsha."

6

¹Luvaha ifaifumia kwenye Sabato kwamba Yesu evehicha katika mcheme la nafaka na vanafunzi wakwe vavekeri veveilua mabua, vakaasingasinga yo maoko yavo vakaaka klimu. ²Lakini baadhi ya Mafarisayo vakaamba, "Niikili murunda nndo ambacho kitekeri halali kishema ikirunda mfiri ya Sabato?" ³Yesu, kavajibu, kaamba, "Mlewahi isoma kila Daudi alerunda ekeri na shaa, ve na vasoro vala evekeri nave?" ⁴Aleenda katika mmba ya Ruva, na kaira mikate mitakatifu na kalacho baadhi, na kaira seho nnaana kaininga vando evekeri navo vakala, japo ivekeri ni halali ya makuhani iila." ⁵Kamaa kavavia, "Mwana wa Adamu ni Bwana wa Sabato." ⁶Ikafumia katika Sabato ingi kwamba kaenda se kiidi ya sinagogi na kandefindisha vando huko. Hevere mndu ambaye koko chakwe wa kiluae kilehololia. ⁷Vaandishi na Mafarisayo vevekeri vemsakulia sii kwa makini valolie kolia nehaira mndu mfiri ya Sabato, ili vadime imshtaki kwa kosa. ⁸Lakini nelemanya mbiri savo vevefikiria na kaamba kwa mndu eluae alehololia koko, "Amka, totona hapa katikati ya kila umu." Niilo huyo mndu aletotona na kusimama hala. ⁹Yesu akaamba kwavo, "Ngakuveseni nyohonyo, ni halali mfiri ya Sabato irunda mesha au irunda mavishwa, ikira maisha au iyaharibu?" Kisha kavasakulia voose na kammbia ula mndu, ¹⁰"Orua koko chafo." Kavika ado, na koko wakwe kikakolia chaahai. ¹¹Lakini vakaishwa na nyafi, vakaviana vo kwa vo ihusu choiki vedima imrunda kwa Yesu. ¹²Ikafumia mfiri yo kwamba neveenda mlimeni iitereva. Kaendelea kio kisma eitereva Ruva. ¹³Kushike icha shuru ya, kalaha vanafunzi vakwe kwakwe, na kasambura ho ikumi na vakili kati yavo, ambao vesa alevalaha "Mitume." ¹⁴Marina ya vala mitume yalikua Simoni (ambaye pia alemlaha Petro) na Andrea mwanandie, Yakobo, Yohana, Filipo, Bartolomayo, ¹⁵Mathayo, Tomaso na Yakobo mwana wa Alfayo, Simoni na Yuda, ambaye alelahuwa Zelote, ¹⁶Yuda mwana Yakobo na Yuda Iskariote, msa evekeri msaliti msaliti. ¹⁷Kamaa Yesu kamashuka pamoja navo ifuma mlimeni na kasookia handu hei tambarare. Idadi nduve ya vanafunzi wakwe hevere huko, pamoja na idadi nduve ya vando ifuma Uyahudi na Yerusalemu, na ifuma pwani ya Tiro na Sidoni. ¹⁸Valesha vamhuchanie na iharwa ndwari savo. Vando vevekeri vevesumbuliwa na pepo vashafu valehairwa pia. ¹⁹Kila umu kwenye hilo

valekuumbanyia alejaribu aleeria imwacha kwa sababu oru za naire uvefuma fo kwakwe, na kavahara woose.²⁰ Amae kasakulia vanafunzi walwe, na kaamba, "Mwabarikiwa nyohonyo mkeri maskini, kwa maana ufalme wa Ruva ni wenu.²¹ Mwabarikiwa nyohonyo muishwe na shaa luvaha, kwa maana mtashibishwa. Mwabarikiwa nyohonyo mliao luvaha, kwa maana museka.²² Mwabarikiwa nyohonyo ambao vandu vekusukieni na ivatenga na iksemerieni nyohonyo kwamba ni vavishwa, kwa ajili ya Mwana Adamu.²³ Kundeni katika mfiri sho na itoolatoola kwa furaha, kwa sababu hakika mwera na kakasha nduve mbinguni, kwa maana vandie vavo valerundia adoado manabii.²⁴ Lakini ole wenu nyo matajiri! Kwa maana mlemeikolia faraja yenu.²⁵ Ole wenu nyo muhuusu luvaha! kwa maana mulolia shaa baadaye. Ole wenu nyo muuseka luvaha! Kwa maana muomboleza na ilia baadaye.²⁶ Ole wenu, mtakaposifiwa na vandu voose! Kwa maana ndie zavo valetendia vamabii va uongo ado ado.²⁷ Lakini ngiamba kwenu nyohonyo muhuchania, kundeni adui senu na ivarundia mesha kwa wanao wachukieni.²⁸ Vabarikieni vala vesa vekcheliieni vyao nyohonyo na muvaterevieni vala vesa vekhoonieni.²⁹ Kwakwe veave akukabae shavu imu, hundusa na la ivili. Shali mndu kaksoka ijoho lafo utamshiimgie eira na ngasu.³⁰ Ininga kila kakutereva. Kolia mndu akusoka nndo chafo ni mali yafo, utamtereve akuurie ku.³¹ Shali mkundi vandu vakurundieni, naanyo varundieni ado ado.³² Shali mkakunda vandu mkundeni nyohonyo tiki, yohoyo ni thawabu yonki kwenu? Kwa maana hata vere sambu vekunda vala vesa vekundanyi.³³ Shali mwerundia mesha vala vesa vekurundieni mesha nyohonyo taba yohoyo ni thawabu yonki kwenu? Kwa maana hata vesa vere sambu vevika hado ado.³⁴ Shali mkakobia nndo kwa vandu ambao muishi vesheuura, yohoyo ni thawabu yonki kwenu? Hata vere sambu vekoriya vere sambu, na veishi vesheambilia ifumia kiasi chohocho se.³⁵ Lakini kundeni adui senu na mvarundieni mesha. Vakobieni na mtairove ihusu iuriwa, na thawabu yenu yeva nduve. Mweva vana va ekeri dooka, kwa sababu vee emeni ne msha kwa vandu veshukuru na vesa veteshukuru na vaviishwa.³⁶ Reni na huruma, shali Ndie yenu ere na huruma.³⁷ Mtahukumu, naanyo mwehukumiwa ku. Msilaani, naanyo mwecheliwa. Sameheni vengi, naanyo mwesamehewa.³⁸ Ingingeni vengi, naanyo mweiningwa. Kiasi chehuucha chesindiliwa na kikaishwa basha kikundi ifuluka chechefulukia ho ndii kwenu. Kwa sababu kwa kibimo choose cho ksa mwetumia niicho chohocho mweshebimiwa nyohonyo."³⁹ Niilo alevavikia mfano pia. "Se mndu etelolia adima iongoza mndu ungi etelolia? Kolia evika ado baasi voose vechonia irumeni au vechonia ku? ⁴⁰ Vanafunzi eva nduve kuliko mswalimu wakwe, lakini kila mndu akiisha kafindisha kwa ukamilifu veva sha mwalimu wakwe.⁴¹ Na niiki li basi velolia kakibanzi kekeri kiidi ya risho la mwanandio wafo, na iboriti lo lii fo kiidi ya riso lafo utelisakulia? ⁴² Wedima kumbia mwanandio wafo, 'Mwanandio, ngitereva ngikufune kibanzi indo lii fo riso kwafo,' naave uoni ibiriti iliyo katika riso kwafo umoni ku? Mnafiki vehave! Kwanza ifuna boriti katika riso lafo kwafo umoni, niilo welolia usha ifuma kibanzi katika riso la mwanandio wafo.⁴³ Kwa sababu kure mdi usha wera matunda maviishwa ku wala kuure mdi uviishwa wera matunda mesha ku.⁴⁴ Kwa sababu kila mdi wemanyika kwa matunda maviishwa akwe. Kwa sababu vandu vetumua tini ifuma kwenye miiba, wala vetumua mزابيبو ifuma kwenye mchongomeni.⁴⁵ Mndu msha katika hazina nsha nevuna yaliyo mesha, au mndu mmbiishwa katika hazina nuiishwa ya moo wakwe nevuna maviishwa. Kwa sababu momu sho wakwe ure ala mavishwa fo moni kwakwe.⁴⁶ Niikili munlaha 'Bwaba, Bwana,' na bado mukundi irunda aa ngiamba ku? ⁴⁸ Kila mndu esha kwakwa na ihuchania machecha akwa na iarundia kazi, ngemrora shali ekeri. ⁴⁷ Ngeusani na mndu ejenga mmba yakwe, msa esuma sumbai sana na ijenga msingi na mmba dooka ya iwe amara. Makuusa akasha, maporomoko aa mriinga alekaba mmba ya, lakini aledima iidingiza ku, cha kfa ing'enge usha.⁴⁹ Lakini mndu woose kaishwa checha lakwa na kalimena; mfano wakwe ni mndu ejenga mmba dooka ya ndohe hetere na msingi, iuru lihende makuuza kwa oru, mmba ila ilekolia maangamizi maduve.

7

¹ Baada ya Yesu imaa kila nndo ksa eveiamba kwa vandu vevemhuchania, kaingia Kapernaumu.² Mndumwa fulani wa akida, msa evekeri wa kfuhi sana kwakwe, nevelwae mgonjwa sana na ekfui ya ifa. ³ Lakini akiwa kaishwa kuhusu Yesu, ula Akida alemduma kiongozi wa kiyahudi, andeitereva ashe amwokoe mdumwa sho wakwe atafe. ⁴ Washike kfui na Yesu, vakamtereza kwa bidii vakaamba, "Anastahili kwamba ulepaswa irunda adi kwa ajili yakwe, ⁵ kwa sababu nekundi uruka shu wedu, na niive ilejenga sinagogi kwa ajili yedu."⁶ Yesu kaendelea na safari yakwe pamoja navo. Lakini kabla atashika kwasha na mmba, afisa umu aleduma mambuya wakwe vacheche nave. "Bwana, utakushokere umoni kwa sababu nihani ngistahili vehave uhiche kuni kaa kwakwa. ⁸ Kwa sababu hiyai ngelekari ifikiria hata nihani umoni kuwa ngefaa isha na kwafo, lakini teamba ichecha tu na mtumishi wakwa atapona. ⁷ Kwani nihani pia ni mndu ngileiningwa mamlaka na ngire askari sumbai yakwa. Ngaamba kwa shwahashu "Enda" na neenda, na kwa ungi, "Shio" nave neshu, na kwa mtumishi wakwa 'Runda kihaki', na vehave nerunda."⁹ Yesu aishwe yahaya aleriiwa, na kuhundukia makutano evekeri vemfata na kaamba, "Ngakvieni, hata katika Israeli, ngilevelolie mndu ere imani nduve shali shwahashu. ¹⁰ Niilo vala vevekeri valedumwa vakauya mmba na na vakalolia mtumishi evelwae msima. ¹¹ Fulani baada ya yahaya, ikafumia kuwa Yesu ekeri anasafiri kwenda mri welahua Naini. Vanafunzi vakwe vakaenda pamoja nave vechuchana na isanga wa vandu. ¹² Aleshika kfui na lango la mrisho sakulia, mndu alefa vevemchuche vamuura, na mwana eonekie emeni kwa mae yakwe. Evekeri mkusu, na isanga wa wawakilishi ifuma kwenye mri vevekeri pamoja nave. ¹³ Vakolie, Bwana kaseria kwa huruma nduve sana dooka yakwe na akammbia, "Utalie". ¹⁴ Niilo kaseria mbele akaligusa jeneza ambalo livechuche mndu sho alefa kaliacha, na vala veira vakatotona, kaamba "Msangi ngaamba amka" ¹⁵ Mfu kaamka na kachaamiya sumbai kaanza ichecha. Niilo Yesu kamkabidhi kwa mae akwe. ¹⁶ Niili hofu ikaihova voose. Vakaendelea imtukua Ruva vakaamba "Nabii nduve ainuliwa kuni kiidi yedu" na "Ruva nasakulia vandu yakwe." ¹⁷ Hizi habari sihasi za Yesu sikashika uruka msima wa Yudea na mikoa ingi yoose ya mraseni. ¹⁸ Vanafunzi wa Yohana vakammbia mambo yahaya

yoose.¹⁹ Niilo Yohana kavalaha vavili wa vanafunzi wakwe na kavaduma kwa Bwana kaamba "Vehave ndie ula eesha, au kure mndu ungi duveeche?"²⁰ Vashike kfuhi na Yesu vahava vakaamba, "Yohana mbatizaji aduduma kwafo kaamba, 'Vehave ni ula eesha au kure mndu ungi dumbeche?'"²¹ Kwa wakati shohosho alehaira vandu veengi ifuma katika ndwari na mateso, ifuma kwa roho vashafu, na kwa vandu wenye upofu aliwapa kuona.²² Yesu kajibu na kaamba kwavo. "Baada ya yeva mleenda na mkafuma ndemmbieni cho Yohana mlelolia na ikiishwa. Vesa upofu wanapokea kuona na viwete valechambuka, na vesa vere ukama valetakasika, vamingi valeishwa, vafu wanafufuliwa na vakava hai se, maskini vakakolia habari nsha."²³ Na mndu ambaye hataacha eteniamini nihani kwa sababu ya matendo akwa alebarikiwa.²⁴ Baada ya vala valedumwa na Yohana iuya fo valefumia, Yesu akaanza kaamba kwa isanga dooka ya Yohana, "Mweenda sha ilolia choiki, mwanzi ukiva udingizwa na muho?"²⁵ Lakini mleenda sha ilolia choiki, mndu erare usha? sakulia vandu vala verare mavazi ya kifalme na veishi maisha ya starehe wafo kwenye nafasi za wafalme.²⁶ Lakini mwaenda sha ilolia choiki, Nabii? Nii, ngichecha kwenu na saidi sana kuliko nabii.²⁷ Shwahashu nii vee aleandikiwa, "Sakulia, nimduma mjumbe wakwa mbele ya meso yenu, msa eandaa mko kwa ajili yakwa,"²⁸ Ngiamba kwenu, kati ya vala valeoneka na mfele, kuure mkuu shali Yahana, lakini mndu asiye muhumu sana atakayeishi na Ruva handu alipo vehave, akeri mkuu kuliko Yohana.²⁹ Na vandu voose valeishwa yahaya pamoja na vasura ushuru, valetangaza kuwa Ruva ni ere Haki. Vevekeri kati yavo vala vesa valebatizwa kwa ubatizo wa Yohana.³⁰ Lakini mafarisayo na vataalamu wa sheria za kiyahudi, ambao vetebatizwa na vehave valeliaa hekima za Ruva kwa ajili yavo vemeni.³¹ Tena ngedima ivalinganisha na choiki vandu va kizazi kiaaki? Vekeri hasai? ³²Veusani na vana vetema kwenye tela vechamia vakalahana umu baada ya ungi vakaamba, 'Dwavilia filimbi kwa ajili yenu, na mletema ku. Dwaomboleza na mwalia ku.'³³ Yohana mbatizaji alesha alela mkate wala alenywa divai, na mkaamba "Nere pepo."³⁴ Mwana wa mndu kasha kala na inywa na nyo mkaamba, "Angali ni mmbavu na mlevi, mbuya wa vasura na vere sambu!"³⁵ Lakini hekima yatambulika kuwa ire haki kwa vana wakwe voose piu."³⁶ Umu wa Mafarisayo kaitereva Yesu aende angela handu hamu nave. Baada ya Yesu ihicha na fo mmba ya farisayo, alechamia kwenye meza ili ale.³⁷ Sakulia kuveere na mfele umu katika jiji lo neveere sambu. Kamanya kuwa nevere naenda kwa farisayo, kahende shuba ya manukato.³⁸ Katotona mma yakwe kfuhi na machende yakwe kuni elia. Tena kaanza ibora machende ala ama Yesu na masoru, na ihangua na mashui yo aa mdue sho wakwe, ebusu machende ala na iafia manukato.³⁹ Na ula farisayo alelaha Yesu alolie ado, kafikiria fo mdueni kwakwe emeni akaamba, "shali shwahashu mndu evekeri nabii, nevemanya shohosho ni veivi na ni aina yonki ya mfele msa emwacha, lii nere sambu."⁴⁰ Yesu kajibu na kaamba, "Simoni ngiire nndo chekuvia. "Kaamba" "Amba tiki mwaliu!"⁴¹ Yesu kaamba "kuveere na vadaiwa vavili kwa mkopesaji umu. Umu nevedaiwa dinari mia tano na wa kavili nevedaiwa dinari hamsini."⁴² Na walipokuwa vevere besa ya kumlipa kavasamehe wose. Luvaha ni veivi ekunda zaidi? ⁴³Simoni kamjibu na kaamba, "Ngafikiri sho msa elesamehewa zaidi. "Yesu kammibia, "Wahukumu kwa usahihi."⁴⁴ Yesu kahundukia mfele na kaamba kwa Simoni, Unamwona shwahashu mfele. Ngasha na kuni mmba kwafo. Waninga mringa kwa ajili ya machende akwa ku lakini shwahashu, kwa masori yakwe, nabora machende akwa na iyahangua na mashui yo amdue sho wakwe.⁴⁵ Hukunibusu, lakini ve, tangu alipoingia shu aacha kunibusu machende akwa.⁴⁶ Wafia machende akwa kwa mafucha, lakini nafia machende akwa kwa manukato.⁴⁷ Kwa jambo lihali, ngikuvia kwamba ale nevere sambu nyiingi na nasamehewa zaidi, na pia nekunda zaidi. Lakini esamehewa hanana, nekunda aanana tiki."⁴⁸ Baadaye kavavia mfele, "Sambu safo zasamehewa" ⁴⁹Vala vevechamie meseni pamoja nave vakaanza iviana vo kwa vo, "Shwahashu ni veivi mpaka asamehe sambu?" ⁴⁹Na Yesu kavia mfele, "Imani yafo yakuokoa. Enda kwa amani"

8

¹Ikafumia muda mfuhi baadaye kwamba Yesu aleanza isafiri katika miji na jiji mbalimbali, akihubiri na itangasa habari njema ya ufalme wa Ruva na vala ikumi na ivili valeenda pamoja nave, ²vilevile vafele fulani valekolia vahairwa dwari na vala va maroho maviishwa na dwari za kila aina. Vevekeri Mariamu sho vemplaha Magdalena, ambae msa vafeluna mapepo saba. ³Yoana mfele wa Kuza na meneja wa Herode, Susana, na Vafele veengi vengi, vesa vefeluna mali zavo kwa ajili yavo vemeni.⁴ Na baada ya isanga wa vandu likuumbanie handu hamu, vekerivo na vandu valesha na kwakwe ifuma mri mbalimbali, kachecha navo kwa kutumia mifano. ⁵Mpandaji alienda alende chonga mbeu, ekeri echonga, mbeu n'nana sikachonia mbahi ya mko zikavadwavadadwa na machende sumbai na mache aafu dooka akazila. ⁶Mbeu zingi zikachonia dooka ya ndohe wa mlelia zikang'ana na zikava miche zikauma kwa sababu zishikeiua unyevunyevu. ⁷Mbeu zingi zikachonia kwenye kiidi ya makdi aa mhiinga, nayo hiyo kiidi ya mhiinga akang'ana handu hamu na mbeu zila akazisonga. ⁸Lakini mbeu ziingi zikachonia handu here ndohe nsha zikang'ana zikavika kyao klimu kiingi mara mia zaidi. Baada ya Yesu iamba machechao, kachecha kwa sauti nduve, "Woose msa na ere madu ehechania na ahuchanie."⁹ Tena vanafunzi wakwe vakambesa maana ya mfano ula, ¹⁰Yesu kavavia, "Mwainingwa upendeleo wemanya siri za ufalme wa Ruva, lakini vandu vengi vefindishwa kwa mfani tiki, ili kwamba 'vakamlolia vataloliena vakaishwa vatamanyenye.'¹¹ Na ihai niyo maana ya mfano shu. Mbeu ni checha la Ruva. ¹²Mbeu zila zilechonia mbahi ya mkoni vandu vala veishwa ichecha la Ruva, na baadaye mwovu shatani kavasoka ifuma fo moni, ili kwamba vataamini na vaokolewe. ¹³Kisha na zila zilechonia kwenye mlelia ni vandu vala veishwa ichecha na vakaliambilia kwa furaha lakini veere mri woose ku, veamini kwa muda ufuhi, na wakati wa majaribu veuahi.¹⁴ Na mbeu zila zilechonia kwenye mbingeni ni vandu vala veishwa checha, lakini vakaandelea ing'ana vesongwa na mambo meengi na utajiri na ubora wa maisha yahaya lakini vetungama ku. ¹⁵Lakini zila mbeu zilechonia hala here ndohe nsha ni vandu vala, vahoo vanyenyekevu na vere moo usha, vakaishwa ichecha na velira sii na liva salama na lira matunda ya uvumilivu.¹⁶ Luvaha,

kuure hata umu, iasha taa kashikia kwa kibakuri ku au ivikia ushiwi ya ktara . Badala ya vevikia kwenye kanara cha taa ili kwamba kila umu anayeingia asha alolie.¹⁷ Kwa kuwa kuure nndo chekrika ambacho kitemanyika ku, au nndo choose kilicho sirini ambacho kitemanyika kuvaa kwenye taa ku.¹⁸ Kwaacho uve makini uvekeri unhuchania. Kwa sababu aliye nacho, kwakwe neengerwa uhera, Lakini nacho hata etere hata kila knana ere nacho nesokwa.¹⁹ Baadaye mae yakwe Yesu na mwanandio zakwe vakasha kwakwe velemshika kfuhi ku cha kfa ya isanga wa vandu.²⁰ Na vakandemia, "Mae afo na mwanandio vakeri ho sha vekundi vaklolie vehave."²¹ Lakini, Yesu kajibu kaamba "Maakwa na vanandie vakwa ni vala vesa veishwa ichecha la Ruva na ilitii."²² Ikafumia mfiri imu kati ya mfiri zila Yesu na vanafunzi vakwe valebakia mtumbwi, na kavavia, "Na dutoole kula ng'aata ya ivili ya rivarivali." Vakaandaa mashua yavo.²³ Lakini vaanze ifuma hala, Yesu kalaa choo, na kukasha muho mkali ukavasikakakasika kura mringeni, na mashua yavo ikaanza iishwa mringa vakava katika hatari nduve sana.²⁴ Badaye vanafunzi wakwe vakasha kwakwe na vakandemwamsa, vakaamba, "Bwana mduve! Bwana Mduve! Dukfui karibu ifa!" Kaamaka kahongolia muho ula na mawimbi ala kula mringeni akahumwa kukasia sii.²⁵ Tena kavavia, "Imani yenu iko wapi? Vakaihova, Vakariwa, vakaviana kila umu na uchoe, "Shwahashu ni veivi, kiasi kwamba ehongwa na muho, na mringa na ukamtii?"²⁶ Vakashika kwenye mri wa Gerasini ukari upande wa mma ya Galilaya.²⁷ Yesu amashuke na kavacha kwenye ndohe, mndu fulani umu ifuma fo mrini, kasumana nave, na shu mndu nevere nguvuu za mlema. Kwa muda ulehi ekeri erara nguo, na evelaa haishi kwenye mmba, lakini neveishi kwenye makaburi.²⁸ Ashike ililya Yesu kalia kwa sauti, na kauwa sumbai mbele yakwe. Kwa sauti nduve kaamba, Choiki ngausa kwafo, Yesu mwana wa Ruva ekeri dooka? Ngikutereva, utangiadhibu nihani"²⁹ Yesu kaamuru roho mavishwa amfume mndu ula, kwa kuwa mara nyiingi yalemsesa. Hata shali ekeri nemfunge na minyororo na ibanwa na ivikwa sumbai ya ulinzi, alemisha vifungo na iendeshwa na mapepo mpaka ksaka kiumi.³⁰ Yesu akammbesa, "Rina lafo nani?" kajibu kaamba, "Legioni" Kwa maana mapepo meengi aleingia kwakwe.³¹ Vakaendelea imsihi utadamuru duende kwenye ishimo.³² Kundi la nguruwe kuveere liveringa dooka ya kilima, dutereva uduruhusu duende dundeingia kwa hao nguruwe. Na akavaruhusu kufanya ado.³³ Kwaacho vala mapepo vakamfumia mndu ula na vakaingia kwa vala nguruwe, na lila kundi likadisha kwenye likasookia wa mlima mpaka irivarini na likachonia humo.³⁴ Vala vandu vavekeri veveringa wala nguruwe valolie kilefumia, vakadisha na vakafuma taarifa hala mjini na shaa katika miji ulevatengeta.³⁵ Vandu vaushwe ado vakaenda valelolila cho kilefumia, na vakasha kwa Yesu na vakamlolia mndu ula evere mapepo yaliyokuwa yamemtoka. Ekeri alefuma erare nsha na ere akili timamu, echaamie kwenye machende kwa Yesu, na vakaihova³⁶ Niilo umu wavo aliyeona kilefumia aleanza ivahadisia wengine jinsi shwahashu mndu aliyekuwa eveongozwa na mapepo aleihairwa.³⁷ Vandu woose wa mkoa wa Wagerasi na maeneo elezunguka valeitereva Yesu afume kwavo kwa sababu vevere na uhova nduve. Na aliingia kwenye mtumbwi ili kauya.³⁸ Mndu ula aliyetokwa na pepo alemsihi Yesu aende nave, lakini Yesu kambia aende na andeamba,³⁹ "Uya kwenye mmba yafo na undetala ala oose piu Ruva ambayo alekrundia" Shwahashu mndu kaondoka, katangaza koose katika mri woose ambayo Yesu alemrundia kwa ajili yakwe.⁴⁰ Na Yesu kauya, isanga likamkaribisha, kwa sababu woose vakeri vevembecha.⁴¹ Sakulia kasha mndu umu elahuwa Yairo ni umu kati ya viongozi katika Sinagogi. Yairo kauwa machendeni pa Yesu na kumsihi aende mmba kwake,⁴² kwa sababu nevere na mwana wa kaa umu tu, ere umri wa miaka ikumi na ivili, na nevelwae ekfuhi ifa. Na ekeri akienda, makutano livesukumana dhidi yakwe.⁴³ Mfele mwenye nefumia damu kwa miaka ikumi nevekeri ho na aletuma besa soose piu eenda kwa vaanga, lakini kuure hata umu msa alemhaira kuu,⁴⁴ kasha fo mma ya Yesu na kugusa kaacha vazi lakwe, na ghafla shavi damu ikadumbuka.⁴⁵ Yesu kaamba, "Veivi ambaye angiacha?" Vakalaa woose, Petro kaamba, Bwana mkubwa, isanga wa vandu vesukumana na wanakusonga."⁴⁶ Lakini Yesu kaamba, "Mndu umu angifura, maana alemanya kure oru wamfuma kwakwa."⁴⁷ Mfele ashikeilolia ya kuwa ekari irika cho arunda ku, akaanza ichechema, kauwa sumbai mbele za Yesu katangaza mbele ya vandu voose nndo cha mteve na kamwacha na shali ave hai shavi.⁴⁸ Niilo kaamba kwakwe, "Binti, imani yafo yakufanya uve mzima. Enenda kwa Amani."⁴⁹ Akeri akiendelea ichecha hala tiki, mndu umu akasha ifuma kwenye mmba ya kiongozi wa sinagogi, kamba, "Binti yafo aafa. Utamsumbue mwalimu."⁵⁰ Lakini Yesu ashikeishwa ado, kamjibu, "Utaihove, Amini tiki, na neokolewa."⁵¹ Niilo aleingia kwenye hiyo mmba, aleruhusu mndu woose aingie fo nave ku, isipokuwa Petro, Yohana na Yakobo, ndie akwe mwanamka, na mae akwe.⁵² Luvaha vandu voose vevere veveimboleza na kutoa sauti kwa ajili yakwe, lakini akaamba, "Mtakabe kelele, afaa ku, lakini nelae tiki.⁵³ Lakini vakamseka kwa imena, veishi iva ameifa.⁵⁴ Lakini veave, kamwacha mwanamka ula koko, kamlaha kwa sauti, kaamba, "Mwana, inuka"⁵⁵ roho wakwe ukamuulia, na kaveamka wakato huohuo. Kavaamrisha kwamba, mningeni nndo fulani kwa ili ale.⁵⁶ Wazazi wakwe vakariwa, lakini kavaamuru vatavie mndu cho kivekeri chafumia.

9

¹Kalaha vala ikumi na vavili handu hamu, kavaininga uwezo na mamlaka dooka ya mapepo oose na ihaira ndwari.

²Kavaduma vaende kuhubiri ufalme wa Ruva na ihaira ndwari.³Kavavia, "Mtaire nndo choose piu ku kwa ajili ya safari yenu wala fimbo, wala mkoba, wala mkate, wala besa, wala mtaire ngasu ya kavili.⁴Mmba yoose yo nsa mweingia kaeni fosii mpaka lo mwefuma idumbwa lohola.⁵Na kwa vala vetyekundi ikuambileni, lo mwefuma fo mrini kwavo, dukedukeni mafumbi fo machendeni kweni usuhudua dooka yavo."⁶Vakafuma vakaenda ichicha vijijini, vetangasa habari zisha na ihaira vandu kila handu.⁷Luvaha Herode, mtawala, aleishwa oose yo mesa eletendeka na yo elefumia kashoka sana, cha kfa vandu vanaana veleikimba vakaamba Yohana mbatizaji alefufuka ifuma kwa wafu,⁸na baadhi kwamba Elia alevafumia na vengi veamba ni mndu umu wa manabii va kasha valefa kafufuka ifuma fo mbuhoni.

⁹Herode kaamba, "Ngilememshusha Yohana, lakini shwahashungiiveivi se msa ngiishwe machecho? Na Herode

kasengecha mko welolia Yesu.¹⁰Wakati vashikeuya vala vesa aleduma, vakambia kila mndu alerunda. Akavira handu hamu, kaenda emeni mpaka mri welahu Bethsadia.¹¹Lakini isanga lia za vandu vakaishwa ihusu lihali vakamfata, nave kavakaribisha, na kachecha navo ihusu ufalme wa Ruva, kahaira vala vesa vevelwae.¹²Mfiri ukaanza isia, vala ikumi na vavili vakanda kwakwe vakaamba, "Via vandu vaende vijiji vya kfuhi na mjini vandesengecha handu helaa na kyao, cha kfa dukeri ksaka kyumu."¹³Lakini ve kavavia, "Vainingeni kyao." Vakaamba, "Duure zaidi dukpande dutanidwa mkate na dusamaki kuvili ku, isipokuwa duveendeo la kyao kwa ajili ya isanga li la vandu."¹⁴Hevee vasoro na oru elufu tanu hala. Kavavia vanafunzi vakwe. "Vadamireni sumbai machombo aa vandu hamsini kila ichombo."¹⁵Kwaacho vakavika ado na vandu vakachamia sumbai.¹⁶Kaira mikate ya itani na samaki zila ivili kasakulia fo dooka ruveni, kaibarikia, kaviteena vipande, kainingia vanafunzi vala ili vavikie mbele ya isanga lia.¹⁷Voose vakala vakahuuacha basha, na vipande vila vilebaki vakavisana vakaishura vikabu ikumi na viwili.¹⁸Nayo ikava kwamba, ekeri etereva emeni hala, vanafunzi wakwe vevekeri handu hamu nave na kavavesa kaamba hifi "vandu veamba nihani ni veivi?"¹⁹Vakamjibu, vakaamba, "Yohana mbatizaji vengi vakaamba Elia, vengi vakaamba ni mndu wa kasha evefiie alefufuka se."²⁰Kavavia, "Lakini nyohonyo mweambanihani ni veivi?" Akajibu Petro kaamba, "Kristo ifuma kwa Ruva."²¹Lakini kavakania, Yesu vatandeamba kwa mndu woose piu dooka ya lihali,²²kaamba kwamba mwana wa Adamu lazima ateseke kwa mambo mengi na vameku vemliyaa na vandu va Ruva vaduve na vaandishi, na eshewaawa, na mfiri wa karadu neshefuruka se.²³Kavavia voose, "Kolia mndu woose ekundi ifata, lazima ajikane mwenyewe, aire msalaba wakwe kila mfiri, na anifuata."²⁴Woose ajaribuye kuyaokoa maisha yakwe atayapoteza, lakini woosa apotezae maisha yakwe kwa faida yakwa, atayaokoa.²⁵Je kitamfaidia chionki mwanadamu, kolia akiupata ulimwengu woose, lakini akapoteza au akapata hasara ya nafsi yakwe?²⁶Woose pi kanloliria aibu nihani na machecha akwa, kwakwe, ve mwana wa Adamuneshemlolirihe aibu lo, na mtukufu wa Baba na malaika vatakatifu.²⁷lakini ngikuvieni uloi, kuure baadhi yenu mtotoni haadi veonja umauti ku mpaka valolie ufalme wa Ruva."²⁸Ikava sha mfiri nane adi baada ya Yesu ichecha machecha o kwamba kavaira handu hamu vakwa Petro, Yohana na, Yakobo vakaduwa mlimeni indesali.²⁹Na ekeri katika esali na iitereva, mlolikano wa kyamu chakwe ukailashika, na nguo zila everare zikava ng'waa paa.³⁰Na sakulia, kuveere vasoro vavili evechecha navo! Vevekeri Musa na Elia,³¹Nalelolika katika utukufu. Vakachecha ihusu isilia kwakwe jambo ambalo evekfuhi ilimaria fo Yerusalemu.³²Luvaha Petro na vala evekeri navo handu hamu valekolia valaa choo veng'urua. Lakini iamka valolia utukufu wakwe na vasoro vavili vevekeri vetotoni handu hamu nave.³³Ikafumia kwamba, vevekeri vefuma kwa Yesu, Petro kammbia, "Bwana"ni mndu ksha kwedu ikaa haadi yadupasa dujenge mri ya vandu varadu haadi. Dutengeneze imu kwa ajili yafo, imi kwa ajili ya Musa, na imu kwa ajili ya Eliya." Alemanya mndu alichokuwa eveambia ku.³⁴Ekeri echecha yohayo, likasha iruhu na likavashikia; na vakainova vashikeilolia vashikwa na itengetwa na iruhu.³⁵Sauti ikafuma fo iruhuni ikaamba, "Shwasha ni Mwanakwa msambure mhuchanieni vee."³⁶Sauti ya ishikeisia, Yesu evekeri emeni. Vakasia sii, na katika mfiri yo valevia mndu woose ku choose piu ku shandu vevekeri cho nalelolia.³⁷Mfiri sho ulefata, baada ya yefuma mlimeni, isanda liduve la vandu vakakoliana nave.³⁸Sakulia, msoro umu kafuma kiidi ya isanga lia kalia kwa sauti kaamba, "Mwalimu ngikuterevia usakulie mwanakwa, kwa kfa ni mwanaakwa wa emeni."³⁹Uwoni roho ng'ivishwa yemra, na sa singi hukaba kelele, na pia na yemfanya kasukwa, na ifuma mavia fo dumbuni, ikamsababishia kavaywa naavi.⁴⁰Ngilevia vanafunzi vafo vaitereve ifume, lakini valedima ku."⁴¹Yesu kavajibu kaamba, "Nyohonyo kizazi kiteamini na ksakilecheka, mpaka indihii ngekaa nanyo na iirana naanyo? Hende mwana sho haadi."⁴²Msangi ula wakati eesha, roho ya ikamchonsa sumbai na isikasika kwa fujo. Lakini Yesu kaihongolia roho nshafu, kahaira msangi, kamkabidhi kwa ndie yakwe.⁴³Voose walishangaswa kwa ukuu wa Ruva. Lakini veki veriiwa voose kwa mambo yo aletendeka, kaamba kwa vanafunzi vakwe,⁴⁴"Machecha aa avakae fo maduni kwenu cha kfa mwana wa Adamu nefunwa maokoni mwa vandu."⁴⁵Lakini valemanya maana ya machecha o ku, na alerikwa mesoni kwavo ili vateshemanya. Vakaihova immbesa ihusu ichecha lo.⁴⁶Niilo mgogoro uleanza miongoni mwao i dooka ya veivi eva mshili.⁴⁷Lakini Yesu amanye cho vekundi iambia fo mooni kwavo, aleira mwana mnana, na kammbikiya uria sho wakwe,⁴⁸na kaamba, "Kolia mndu woose kaambilia mwana mnana sha shwasha kwa rina lakwa, ang'iambilia nihani se, na aambilia sho ang'duma, cha kfa sho ekeri mnana kati yenu voose niive ekeri mshili."⁴⁹Yohana akajibu kammbia, "Bwana,dwalolia mndu edishira ipepo kwa rina lafo dukamshingia, cha kfa dukeri nave hamu ku".⁵⁰Lakini Yesu kaamba, "Mtashingie cha kfa etekeri kinyume nanyo ni wa kwenu."⁵¹Ikafumia kwamba, ilingana na mfiri zivekeri kfuhi mfiri yakwe yeenda mbinguni, kwa uimara elelekeza kyamu chakwe Yerusalemu.⁵²Kaduma vajumbe mbele yakwe, navo vakaenda na vakaingia katika kijiji cha Wasamaria ili vamtayarishie mahali.⁵³Lakini vandu foodo valemwambilia ku, cha kfa alekolya aeleekeza kyamu chakwe Yerusalemu.⁵⁴Vanafunzi vakwe Yakobo na Yohana vashike ilolia lihali, vakaamba, "Bwana ukundi duamuru mocho umashuke sumbai ifuma mbinguni uvakombeki?"⁵⁵Kisha kavahundukia kavahongolia.⁵⁶Niilo valeenda kijiji kingi.⁵⁷Veki veenda fo mkoni kwa shia yavo, mndu umu kavavia, "Ngekufuata kila handu waenda."⁵⁸Yesu kammbia, "Masisi ere mruma, mache yo afo ruveni ere isambi, lakini mwana wa adamu ere nanga handu herara mdue chakwe."⁵⁹Niilo alevia mndu ungi, "Ng'fuata". Lakini vee kaamba, "Bwana, ngiruhusu kwanza ngiende nginderika ndie akwa,"⁶⁰Lakini vee kammbia, "Leka vafu varike vafu vawo, lakini vehave enda undetangaza ufalme wa Ruva kila handu."⁶¹Pia mndu ungi kaamba. "Ngikufuata, Bwana, lakini ngiruhusu kwanza ngindeaga vala va kula kaa kwakwa."⁶²Lakini Yesu kammbia, kuure mndu, ataye koko wakwe ichema na ihunduka mma ifaa katika ufalme wa Ruva."

¹Baada ya mambo yohoyo, Bwana kashakua sabini vengi, kavaduma vavili vavili wamsongolie kila mri na kundu ekundi ienda. ²Kavavia, "Kilimu ni kiingi, lakini vandu verunda kasi ni vanaana. Kwa ado itereveni moni klimu, ili adume buru vandu verunda katika klimu chakwe. ³Endeni katika mri. Sakulieni, ngikdumeni sha ihorima kiidi ya makite aa msudu. ⁴Mtaire mfuko wa besa, wala mkoba wa mndu eenda shamba, wala viadu, wala mtaidikirie woose mkoni. ⁵Katika mmba yoose piu usa mweenda, kwanza ambeni, 'Amani ive katika mmba ihai.' ⁶Kolia kure mndu wa amani hoodo, amani yenu yebaki dooka yakwe, lakini kolia hatare, yewa na kwenu. ⁷Bakini katika mmba yohoyo, leni na inywa cho ksa vefuna maana mrunda kasi astahili mshahara wakwe. Mtahame ifuma mmba ihai muende ingi. ⁸Mri woose piu msa mwaingia, na vakakuambilieni, leni choose piu ksa chehendwe mbele yenu, ⁹na haireni vandu velwae vesa vekeri fo. Ambieni kwavo, 'Ufalme wa Ruva washa kfuhi nanyo' ¹⁰Lakini katika mri woose piu msa mweingia, vatavekuambilieni endeni sha katika barabara na ambeni, ¹¹"Hata mori keenge wara kuni machende katika mri yenu duidukaduka dhidi yenu! Lakini mkae mwemanya lihali, ufalme wa Ruva wafuhiya." ¹²Ngakuvieni kwamba mfiri wa hukumu weva ni ustahimilifu zaidi kwa Sodoma kuliko mri shohosho. ¹³Ole kwafo Korazini, ole kwafo Bethsaida! Kolia kazi nduve zilerundika mmba yafo iverundika Tiro na Sidoni, vevetubu kasha sana, vakarar nguo za makunyia na ngurani. ¹⁴Lakini yeva usitahamilifu uhera mfiri ya hukumu kwa Tiro na Sidoni uhera yavu. ¹⁵Vehave Kapernaumu, wafikiri vekdosa mpaka mbinguni" Ehe, umashuliwa sumbai mpaka kwa varimu. ¹⁶Sho msa ekhuchanieni nyohonyo anhuchania nihani, na mndu woose piu msa ekuliaeni na nliaa nihani, na msa enliyaa nihani namliyaa ula aleng'duma. ¹⁷"Vala sabini vakauya kwa ikunda, vakaamba, "Bwana, hata mapepo vekutii katika rina lafo." ¹⁸Yesu kavavia, "Ngaloliya sishetani lauwa ifuma uwinguni sha ibarangasa. ¹⁹Sakulia, ngakuiningeni malmlaka ya evacha shoka na kshusha, na oru woose wa adui, nanga kuure nndo choose piu kwa shia yoose ku cheshekusuruni. ²⁰Hata ado mtakunde tiki kwa lihali, ni kwamba roho zikutiini, lakini kundeni uheraa kwamba marina yenu emaandike mbinguni. ²¹Katika mda ulaula alekunda sana katika Roho Mtakatifu, na kaamba, "Ngikusifu vehave, Ndie, Bwana wa mbingu na uruka, kwa sababu ulerika mambo yahaya kwa vandu vere akili na hekima, kwashukulia vatale findisha, sha vana vanana. Iyee, Ndie, kwa kfa ileshihira fo mesoni kwafo. ²²Kila nndo kilekabisiwa kwakwa na Ndie wakwa, na kuure msa eishi Mwana niveivi ku ila Ndie, na kuure afahamuye Ndie ni veivi ila Mwana, na woose ambaye Mwana hutamani akrua kwakwe. ²³Kahundukia vanafunzi, kaamba faraghani, "vamebarikiwa vo valeloliya yahaya yo mesa nyohonyo mteoni. ²⁴Ngikuvieni nyohonyo, kwamba manabii veengina vafalme valetamani ilolya mambo yahaya yo mwalolya, na valealolya, na ihachania ihachania yo mwahachania, waleaishwa ku. ²⁵Sakulia, mwalimu fulani wa sharia ya Kiyahudi aletotona na imdaala, kaamba, "Mwalimu, ngivike aja ngirizi uzima wa kasha na tene?" ²⁶Yesu kavavia, "Choiki kikiandike katika sharia? Uisoma aja?" ²⁷Akajibu kammbia, "Wekunda Bwana Ruva wafo kwa moo sho wafo woose piu, na kwa roho yafo yoose piu, kwa oru zafo soose, na kwa mamrasa wafo sha mmbili sho wafo umoni." ²⁸Yesu kaamba, "Wajibu kwa usha. Runda ado na weishi. ²⁹Lakini mwalimu, katamani iktalia haki emoni, Kammbia Yesu, "Na mamrasa wakwa ni veivi?" ³⁰Yesu kamjibu kaamba, "Mndu fulani nevekeri esooka ifuma Yerusalemu eenda Yeriko. Kauwa kiidii ya varango, vakamsoka mali akwe piu, vakamkaba vakamcha ekfuhi ifa. ³¹Kwa bahati mobia umu fulani nevekeri esooka na mko shohosho, ashikeimlilia kaiyama kahicha uria ungi. ³²Ado ado kahicha Mlawi umu, ashike ishika hala amlolye, kahicha uria ungi. ³³Lakini Msamaria umu, neveenda safari, kahicha hala evekeri mndu ula alesukumwa kwa huruma. ³⁴Alemkaribia na kamfunga vidonda vyakwe, kamlesiria mafucha na divai dooka yakwe. kamwira kamdosa na dooka ya mnyama sho wakwe, kamkamacha mpaka mmba ya vageni kamhudumia. ³⁵Mfiri sho ulefatia kaira besa dinari ivili, kaingia moni mmba yo ya vageni kammbia, 'Muhudumie na kolia kure nndo chaengereka atumia, ngeshetaa lo ngeuya. ³⁶Ni ungau kati ya hava varadu, wefikiri, evekeri ni mamrasa kwakwe vee aleuwa kiidi ya varango?" ³⁷Mwalimu aleamba, "Ni ula alerora huruma kwakwe Yesu kaamba, "Enda na nave undevika ado ado" ³⁸Luvaha vekeri vesafiri vakaingia kijiji fulani, na mfele umu rina lakwe Martha alemkaribisha mmba kwakwe. ³⁹Neveere vavae elahua Mariamu, alechaamia machendeni pa Bwana na ehuchania ichecha lakwe. ⁴⁰Lakini Martha neveere shughuli nyingi za zekora mlo. Kaenda kwa Yesu, na kaamba, Bwana, wejali kwamba vavaakwa ang'cha ngihudumie ngimeni fo? Kwa acho ngammbia asheng'heeka." ⁴¹Lakini Bwana kamjibu na kaamba, "Martha, Martha, ure sumbuka dooka ya mambo meengi, ⁴²lakini ni nndo kimu tiki cha muhimu. Mariamu asambura nndo kikeri chema, ambacho cheshekaa kifunwe kwakwe ku."

11

¹Ikafumia wakati Yesu ekerieitereva handu halive, umu wa vanafunzi wakwe kaamba, "Bwana, dufundishe sohoso iitereva shali Yahana alefindisha vanafunzi vakwe. ²Yesu kavavia, Mkaitereva, ambeni 'Ndie, rina lafo litakazwe. ufalme wafo ushe. ³Uduninge mkate wedu wa kila mfiri. ⁴Udusamehe makosa edu, shali sohoso duevasamehe voose valedukosia. utaduongo katika majaribu." ⁵Yesu kavavia, "Ni veivi kwenu eva na uchoe, msa emundea kiyo, ammbie, uchoe teng'iaa mikate iradu. ⁶Kwa sababu kure uchoe wakwa asha luvaadi ifuma shomba, naani ngiire nndo chela ku. ⁷Na ula sho ekeri mmba kamjibu, utanitaabishe, mlango ngameishinga dwameilaa ktareni ngedima iamka na ikuninga vehave mkate ku. ⁸Ngakuvieni, japo etekundi iamka na ikuninga mkate shali ukeri uchoe wakwe, cha kfa weendelea imlaha uteere aibu, nesheamka akuininge vapande viingi vya mkate sawa na mahitaji yo afo. ⁹Nahani pia nikuvieni, Itereveni, nanyo mweiningwa; sengecheni, nanyo mwekolia, kabeni hodi nanyo mweruiliwa. ¹⁰Cha kfa kila mndu eitereva neambilia, na kila mndu esengecha nekolia, na kila mndu ekaba hodi, mlango weruika kwakwe. ¹¹Ni ndie ungau miongoni mwamoni, mwanave amtereve samaki kamninga shoka badala yakwe?. ¹²Au kamtereve iyai kamninga kshusha badala yakwe?."

¹³Kwa acho, kolia nyohonyo mkeri vavishwa mweininga vana venu vindo visha, je si uhera sana Ndie wenu wa mbinguni

kwamba ekuiningeni Roho Mtakatifu voo vemtereva?"¹⁴Baadaye, Yesu kava nehongolia ipepo, na mndu ere ipepo nevekeri bubu. Ikava pepo lia lishikeimfuma, mndu ula aledima ichecha. Isanga vakastaajabu sana. ¹⁵Lakini vandu veengi vakaamba, shwahashu nefuna mapepo kwa Beelzebul, mshili wa mapepo. ¹⁶Veengi vakamueria na vekundi avarore ishara ifuma mbinguni. ¹⁷Lakini Yesu alemanya mavaso avo na kavavia, "Kila ufalme vekuana weva ukiva, na mmba ilekuava yeuwa." ¹⁸Kolia Shetani eva alekuava, ufalme wakwe wetotona aja? Cha kfa mwaamba ngafuna mapepo kwa Belzebul. ²⁰Kolia Nahani ngefuna mapepo kwa Belzebul, je wenzenu mwefuna mapepo kwa shia yonkii? Cha kfa hiyai, voo vekhukumuni nyohonyo. ¹⁹Lakini, kolia ngefuna mapepo kwa kamnyo ka Ruva, basi ufalme wa Ruva wevashelia. ²¹Mndu ere oru echuche silaha karinga mmba yakwe, nndo vyake vyekaa salama. ²²Lakini akivamiwa na mndu ere oru uhera, mndu ula ere oru nemsoka silaha zila zakwe na iira mali ala akwe piu. ²³Na msa etekeri handu hamu nahani, ekeri kinyume nahani, na msa etesandiria handu hamu naani netarara. ²⁴Ipepo ishafu likafuma mndu, leenda na kasengecha handu hetere mringa ili lihumweo. Kasheva nasheua, neamba, 'ngiuulia hala ngilefuma. ²⁵Kauya na kakoliya mmba ing'haiye na ikakaa usha. ²⁶Ado neenda na indesegecha mapepo engi saba vesa vaviishwa zaidi ya vee emeni, na ivahende veshekaa handu ho. Na hali ya mndu sho yeva ng'viishwa unera kuliko ilivyokuwa mara ya kwanza. ²⁷Ikafumia kwamba lo ekeri eamba machecha yahoo mfele fulani kabeeka kwa sauti yakwe ya voose hala isanga wa vandu na kaamba, "Limebarikiwa ndeu yo ilekufee na mavaleo uleonga". ²⁸Lakini vee kaamba, vabarikiwa vala vesa vahuchani ichecha la Ruva na ilitunsa. ²⁹Wakati isanga wa vandu lukuumbania na iengereka, Yesu kaanza iamba, "Kizazi kihaki ni kizazi cha uofu. vesengecha ishara, na kuure ishara vesheiningwa zaidi ya ishara yama Yona ku. ³⁰Maana kolia Yona nevere ishara kwa vandu va Ninawi, ni kdo Mwana wa Adamu era ishara kwa kizazi kihaki. ³¹Malaika wa Kusini netotona mfiri wa hukumu na vandu wa kizazi kihaki na ivahukumu vo, kwani ve alefuma katika mwisho wa uruka ili ashe ahuchanie hekima za Solomoni, na haadi here mkuu ihera Solomoni. ³²Vandu va Ninawi vetotona katika hukumu handu hamu na vandu wa kizazi kihaki mfiri wa hukumu veshekihukumu, kwani vo valetubu kwa mahubiri aa Yona, na sakulia, haadi here msa ekeri mkuu zaidi Yona. ³³Kuure Mndu woose, easa taa na iivikia sumbai kure mlama itelolika au sumbai ya kikabu, ila neasha taa kavikia dooka ya nndo ili kila mndu kahicha adime ilolia mwanga. ³⁴Riso lafo ni taa ya mmbili, riso lafo likava isha basi mmbili sho wafo woose veva katika mwanga. Lakini riso lafo likava liviishwa basi na mmbili sho wafo woose veva kwenye mlema. ³⁵Kwa acho, mumanye ilolia ili saa yo ikeri kiidi yenu itashevika mlema. ³⁶Kwa acho luva, kolia mmbili sho wafo woose ukeri saeni, kutere sehemu ire mlema, basi mmbili sho woose weva sava na taa iaka na ifuna saa kwenu. ³⁷Ashikeimaria ichecha, Farisayo kamlaha andela kyao kaa kwakwe, nave Yesu kahicha mmba na iva handu hamu navo. ³⁸Na Mafarisayo vakariwa shali atelesamba maoko kabla yela kyao cha kashini. ³⁹Lakini Bwana kavavia, "Nyohonyo Mafarisayo mwesambia sha ya kikombe na vibakuri, lakini kiidi yenu muishwe tamaa na uovu. ⁴⁰Nyohonyo vandu mtere na ufahamu, lee sho aleumba sha aleumba na mmba fo? ⁴¹Ingingeni masikini mesa ekeri mmba, na mambo yoose eva mesha kwenu. ⁴²Lakini ole wenu Mafarisayo, kwani mwefuma zaka ya mnanaa na mchicha na kila aina ya mboka ya bustani. Lakini mkaacha mambo ya haki na ekunda Ruva. Ni muhimu uhera irunda mesa aa haki na ekunda Ruva bila icha irunda se na yo engise. ⁴³He kivi chenu Mafarisayo, kwa kfa mukundi ichaami madenguyo aa mbele fo mmba ya Ruva na iidikirwa kwa salamu za heshima fo tela. ⁴⁴Hee kivi chenu, kwani muusaani na makaburi etere alama ambayo vandu vechambuka dooka yakwe vetemanya. ⁴⁵Mwalimu umu wa sharia za Kiyahudi kamjibu kambia, "Mwalimu, cho ksa uamba kiduusi na sohoso piu." ⁴⁶Yesu kaamba, "Hee kivi chenu, vaalimu va sheria! kwani mweininga vandu mziko miduve vetedima iira, walakini nyohonyo mweacha mziko yoku hata kwa imu ya vimnyo vyenu. ⁴⁷Hee kivi chenu, kwa sababu mwejenga na ivikia kumbukumbu fo makaburi ya manabii' vesa valewaawa na vasahoyo venu. ⁴⁸Ado nyohonyo mwalolia na ikubaliana na kaso so valerunda vasahoyo venu, kwa sababu hakika valewaa vashili vo vesa mujenga kumbukumbu ho makaburini kwavo. ⁴⁹Kwa sababu yoyoyo nayo, hekima ya Ruva iamba, 'Ngevadumia vashili na mitume navo vevatesa na ivawaa baadhi yamwao. ⁵⁰Kizazi kihaki chewajibika kwa samu ya vashili vo vesa valewawa tangu iwooka kwa uruka shu, ⁵¹Ifuma samu ya Abeli mpaka samu ya Zakaria, alewawa kiidi ya mbuho ya Ruva na patakatifu. Niilo, ngakvieni nyohonyo, kizazi kihaki chewajibika. ⁵²Hee kivi vaalimu va sheria sa Kiyahudi, kwa sababu muleira funguo za ufahamu; nyohonyo mumoni mwehicha ku, na vala vekundi ihicha muvashiingia. ⁵³Baada ya Yesu ifuma hala, Vaandishi na Mafarisayo valempinga na ibishana nave dooka ya mambo mengi. ⁵⁴Vakaeria imteka kwa machecha yakwe.

12

¹Kwa wakati shohosho, maelfu mengi ya vandu livekuumbania handu hamu, kiasi cha kuanza ivachana, kawooka iamba na vanafunzi vakwe kwanza, "Kurukukuu manyeni ilolya chachu ya Mafarisayo ambavo ni vanyeesi. ²Na kwera na siri yekrika ambayo itefunuliwa ku, wala jambo isa lekrika isa litemanyika ku. ³Na loose mwaamba katika mlema, lehuchaniwa katika mwanga. Na woose mweamba mui fo mmba kwenu kiidi mkakshiingia, etangaswa dooka ipaa loo la mmba yo. ⁴Ngakuvieni mamruya vakwa mtairove vala vesa vewaa mmbili vakamaa verese nndo kingi verunda ku, ⁵Lakini ngekukanyeni msa mwemhova. Ihoveni ula msa baada yeva ameiwaa, ere mamlaka yekukumba jehanamu. Niilo, ngikuvieni nyohonyo, ihoveni shohosho. ⁶Je shomoro vatanu fekubwa kwa mabeni avili? hata ado kuure hata umu tiki msa etumlwe mbele za Ruva ku. ⁷Lakini mumanye se, mashui yoo aa madweni imatale piu. Mtairove. Nyohonyo ni va samani nduve kuliko shomoro veengi. ⁸Ngikuvien, woose piu msa eng'kiri nahani mbele sa vandu, Mwana wa Adamu emkiri mbele sa malaika wa Ruva. ⁹Lakini msa enbira mbele sa vandu na vehe nebirwa mbele sa Malaika wa Ruva. ¹⁰Woose echecha ichecha iviishwa dooka ya Mwana wa adamu, nesamehewa, lakini woose ekfuru Roho Mtakatifu,

esamehewa ku.¹¹Vakakukamacheni mbele sa wakuu wa Masinagogi, vatawala, na vere mamlaka, mtahove dooka na namna ya mwechecha na ijitetea au ni choiki mweamba,¹²Kwa kfa Roho mMtakatifu akfindisheni shali mweamba kwa wakati shohosho.¹³Mndu umu katika isanga akambia, "Mwalimu, via mwanandie wakwa angavi urisi wakwa." ¹⁴Yesu kamjibu, ni veivi alenvikia ngive mpatanishi kati yenu? ¹⁵Niilo kavavia, jihadharini na kila namna ya tamaa, cha kfa usima wa mndu ukari katika wingu wa vindo ere ku.¹⁶Yesu kavavia mfano, kaamba, shamba la mndu umu tajiri lilehende klimu sana, ¹⁷na kajivesa fo moni kwakwe kaamba, ngevika aja kwani ngiire handu hekaama klimu chakwa ku?¹⁸Kaamba, ngevika adi. Ngemisha mmba si sakwa nginana na ngijenge nduve, ngidime ikaama fo klimu ki choose na vindo vingi. ¹⁹Ngevia nafsi yakwa, nafsi, wajikaamia akiba ya vindo viingi kwa mwaka nyiingi. Humwa, ule, unywe na istarehe.²⁰Lakini Ruva kambia, vee mndu mlema, kio ki cha luni dukundi roho yo yafo na vindo vyo vyoose uleanda veva vya iki? ²¹Ni kdo cheva kwa kila mndu ekaama mali na etejitajirisha kwa ajili ya Bwana.²²Yesu kavia vanafunzi vala vakwe, kwaacho ngikvieni mtariwe dooka ya maisha yenu ya kuwa choiki mwela, au dooka ya mmbili --yo yenu, ya kuwa choiki mwerara. ²³Cha kfa maisha nbi uhara ya kiyao, na mmbili ni uhara ya irarra nguo.²⁴Sakulieni mache wa angani, echema ku wala efuna klimu ku, eere mmba wala ikumbi lekaama kyao ku, lakini ndie wenu evaininga kyao. Nyohonyo mukeri bora kuliko mache fo! ²⁵Ni ungau kati yenu m sa ejisumbua kwamba edima iengera dhiraa imu katika maisha yo akwe? ²⁶Ikava kolia mtedima irunda kando ko kanana ado kekeri karahisi kwa choiki cho msumbukia yo engi? ²⁷Sakulieni maua shali eng'ana. Erunda kazi ku wala esokota ku. Lakini ngakvieni, hata Sulemani katika utukufu sho wakwe woose alerarawa sha hata mojawapo wa yahaya ku, ²⁸shali Ruva nearara usha mara oo aa fo kondeni, mesa luni eho ngama ameikubwa fo mochoni. Lee shi uhara ekurareni nyohonyo? Nyo mure imani ng'nana!²⁹Mtasumbukie dooka ya kuwa choiki mwela au choiki mwenywa wala mtave na hofu. ³⁰Kwa kfa Mataifa oose ya uruka esumbukia mambo avo. Na Ndie wenu neishi kuwa muhitaji yohoyo.³¹Lakini sengecheni ufalme wakwe kvooka, na yo engi mweengerwa, ³²mtahove, nyohonyo kundi inana, kwa kfa Ndie wenu nekunda kakuniingeni nyohonyo ufalme sho.³³Kumbeni mali yo enu na mndeininga masikini, mjirundieni mifuko iteshiwa___hazina ya mbinguni itekoma, handu ambapo varango veteshikaho wala nondo etedima iiharibu. ³⁴Niilo ho here na hazina yafo, niilo na moo sho wafo weshekaa. ³⁵Nguo zenu ngiasha zive sing'ifunge na mkanda, na taa zenu muhakikishe kuwa zeendela iaka, ³⁶na muve sha vandu vevech Bwana wavo ifuma fo sherehe ya harusi, ili kwamba kashekaba hodi, vedima imruia mlango wa buru. ³⁷Valebarikiwa vala vatumishi, vo vesa Bwana esha avakolie vakeri meso. Hakika efunga nguo yakwa kwa mkanda kamaa avadamire sumbai kwa ila kyao, na kamaa avahudumie. ³⁸Kolia Bwana veshase kwa ikamba lingi kwa ulinzi wa kiyao, au hata ikamba la karadu la ulinzi, kavakolia vakeri tayari, yeva ni heri kwa vatumishi vo. ³⁹Uhara ya yohoyo, mmanyane lihali, sha moni mmba evemanya saa msa mrango esha, everuhusu mmba yaakwe imishwe ku. ⁴⁰Veni tayari nyo kwani muishi ni wakati shouki mwana wa Adamu euya ku.⁴¹Petro kaamba, "Bwana, waduvia sohoso dumeni hii mifano, au uvia kila mndu?" ⁴²Bwana kambiya, "Ni veivi mdumwa mwaminifu au msa ere hekima msa Bwana edima immbikiya dooka ya vatumishi vengi, ili avaaie kiyao chavo kwa wakati muafaka? ⁴³Nabarikiwa mtumishi ula ambae Bwana wakwe kasha nemkolia erunda kila avavaswa. ⁴⁴Hakika ngakvieni nyohonyo ya kuwa nemmbikia dooka ya mali akwe piu. ⁴⁵Lakini mtumishi ula kaamba fo moni kwakwe, Bwana shu wakwa nekeliwa iuya, ado kaanza ikaba vatumishi vala va ksoro na kfele, kisha kaanza ila, inywa na inangwa, ⁴⁶Bwana wakwe ula mtumwa nesha katika mfiri eteutegeme na saa eteishi, nave nemdumwa vitumbure vitumbure kamaa nevivikya handu hamu na vo vetevaavaaminifu. ⁴⁷Mtumishi, msa eishi mapenzi ya bwana wakwe, nave alejiandaa ku wala arunda sava sava na mapenzi akwe emanya fimbo nyiingi. ⁴⁸Lakini mtumishi eteishi mapenzi yo a bwana wakwe, lakini karunda mesa estahili adhabu, emanywa fimbo ng'nana. Kwa kuwa vee aleningwa vingi, vingi edaiwa ifuma kwakwe, na sho aleminiwa kwa viingi, kwakwe vyedaiwa viingi uhara. ⁴⁹Ngasha ngisheasa mocho kuni urukeni, na ngitamani ukolie wameiyaka, ⁵⁰Lakini ngire ubatizo ambao ngishebatizwa, na ngiire ukiva mpaka lo washekamilika.⁵¹Lee mwafikiri kuwa ngileshe ngishehende amani kuni urukeni? Ehe, Ngikuvieni, badala yakwe ngileshehende mgawanyiko. ⁵²Tangu luvaha na iendele kwera vandu vatani va mmba imu valekuava, voo varadu veva kinyume na vo vavili, na voo vavili veva kinyume na vo varadu. ⁵³Vekuava, ndie neva kinyume na mwana, na mwana neva kinyume na ndie, mae neva kinyume na mwanamka, na mwanamka neva kinyume na mae mama mkwe neva kinyume na vatoi wakwe na vatoi nev kinyume na mama mkwe wakwe. ⁵⁴Yesu kava neevia isanga lia mara mkalolia maruhu afumia fo ndoho, mweamba nyakati za mfua wafuuiya; na nikdo cheva. ⁵⁵Na muho ukafumia fo ngaata yo ya klo mweamba kwera mrike ukali, na ni kido cheva. ⁵⁶Enyi vanafiki, mwedima itafsiri mlilokano wa uruka na uiyana, lakini cheva aja mtedima iutafsiri wakati shu dukeri nasho luuva?⁵⁷Niiki kila umu wenu atapambanue isa likeri sahihi kwakwe alirunde wakati usa ere nafasi yerunda ado? ⁵⁸Maana kwaena na mshtaki wafo mbele ya hakim, jitahidi mpatane na mshatakiwa sho wafo mukeri mkoni atashekukama kwa hakim, na hakim akukamache kwa ofisa, na ofisa akumbe magereza. ⁵⁹Nakuvia, weshefuma fo ku mpaka utae ibeni lo liletiika mpaka senti ya mwisho.

13

¹Kwa wakati shohosho, kuveere na baadhi vandu valemtaarifut dooka ya Vagalilaya vesa Pilato alewa na isasa samu yavo na sadaka savo. ²Yesu kavajibu na kavavia, "Lee mwadhani kuwa Vagalilaya vo vevere sambu kuliko vaagalilaya vengi voose nicho maana valekuliwa na maviishwa ohoo? ³Ehee, ngikuvieni, mtavetubu nyohonyo nanyo na akdo musia sha voo. ⁴Au vala vandu ikumi na nane katika Siloamu ambao mnara ulianguka na uleuwa, mwafikiri vo vovere sambu uhara kuliko vandu vengi katiak Yerusalem? ⁵Ehee nihani ngiamba, lakini kolia mtavetubu, naanyo piu muangamia. ⁶Yesu kavavia mfano shwahashu, "mndu umu evere na mtini ulechungwa foo shambeni kwakwe, kaenda isengecha matunda

fo dooka ya mdi sho lakini alekolia kuu.⁷ Kavia ula mtunza bustani, 'Sakulia, kwa miaka iradu ngileshe ngaeria isengecha matunda ha mdi shwahashu lakini ngilekolia ku. Uumanye. Kwani unyamaria ndohe tiki?' Mtunsa bustani kamjibu na kaambia, 'uleke mwaka shwahashu ili ngiuvike boru na iuchemia se dooka yakwe.' Kolia uta matunda mwaka ujao ni ush; lakini kolia utera matunda, uumanye!¹⁰ Luvaha Yesu evekeri efundisha katika imuwafo ya Masinagogi wakati wa sabato.¹¹ Sakulia, evekerifo mama umu ambaye kwa miaka ikimi na minane nevere roho shafu wa udhaifu, na vee elekolia akkoma na here uweso wedima itotona ku.¹² Yesu ashikeimolia, kamlaha, kambia, "Mama, wavikwa huru ifuma kwenye udhaifu wafo."¹³ Kavikia maoko yakwe dooka yakwe, na mara mmbili wakwe kakuorwa na akamtukuza Ruva.¹⁴ Lakini mkuu wa sinagogi alesua kwa kfa Yesu alehaira mndu mfiri wa Sabato. Ado mtavala kamjibu kavavia isanga lia, "Kure mfiri sita ambazo ni lazima irunda kazi. Shioni muhairwe, si katika mfiri ya Sabato."¹⁵ Bwana kamjibu na kaambia, "Vanafiki! Kuure kila umu wenu efutwa knongo wakwe au umbe yakwe ifuma krini na iziongoza ikamacha inywa mfiri ya Sabato?"¹⁶ Ado pia mwanamka wa Abarhamu, msa Shetani alemfunga kwa miaka ikumi na manane, lee cheveva kifungo chakwe kitafutuliwe mfiri ya Sabato?"¹⁷ Ekeri echecha machecha ohoo, vala voose valemliaa vakalolia aibu, bali isanga loose na vo vengi valeshangilia kwa ajili ya mambo ya ajabu yo aletenda.¹⁸ Yesu kaambia, "Ufalme wa Ruva uusani na choiki, na ngedima iulinganisha na choiki?"¹⁹ Ni shali mbeu ya haradani nsa alefuna mndu umu kandeichonga mndeni kwakwe, na ikang'aana ikava imdi iduve, na mache aa fo mbinguni akajenga mmba zavio fo matavini kwakwe.²⁰ Se kaambia, "Ngausanisha na choiki ufalme wa Ruva?"²¹ Ni shali chachu ambayo mfele aleiira na kaisasa va vibimo viradu vya msua hata ukaduusa."²² yesu kachambukia kila mji na kijiji mkoni akielekea Yerusalemu na ifindisha.²⁴ Mndu umu kavesa, "bwana, ni vandu vanaana tiki veokolewa ado kavavia,"²³ Jitahidi ihiche kwa ihidia mlango usise, kwa sababu veengi veerina na vedima iicha ku.²⁵ Mara baada ya mmiliki wa mmba itotona na ishingia mlango, basi mototona shaa na ikaba hodi mlangoni na iamba, Bwana, Bwana, duruiye vee nejibu ku na iamba, ngikuishini nyohonyo ku wala fo mwafuma ku.²⁶ Niilo mweamba, Dulela na inywa mbele yafo na vehave uledufindisha katika mitaa yedu."²⁷ Lakini vee ekujibuni, 'ngakuvieni, ngikuishini fo mwafuma ku, fumeni kwakwa, nyohonyo mwetenda maviishwa!²⁸ Kweshera na kilio na isaga mayo wakati mweshelolia Abrahamu, Isaka, Yakobo na manabii woose katika ufalme wa Ruva, Lakini nyohonyo mumoni mwakubwa shaa.²⁹ Veshika ifuma mashariki, magharibi, kaskazini na kusini, na ihumwa katika meza ya kyao cha kashini katikan ufalme wa Ruva.³⁰ Na manya lihali, sha msa atiika neva wa kvooka na wa kooka netiika."³¹ Muda mfuhi baadaye, baadhi ya Mafarisayo valesha vakambia, "Enda na fuma haadi cha kfa Herode ekundi kuwaa."³² Yesu kaambia, "Endeni mndevia isisi lia la msudu, 'Sakulia, ngidishira pepo na ihaira luni na ngama, na mfiri wa karadu ngetimiza malengo yo akwa."³³ Katika hali yoose, ni muhimu kwa ajili yakwa iendelea luni, ngama, na mfiri sho wefatia, cheli itekubalika iwaa nabii kwasha na Yerusalemu.³⁴ Yerusalemu, Yerusalemu, nihani manabii na ivakaba mawe vala vesa valedumwa kwanu. Mara inagi ngivekundi isandiria vana venu shali vile nguku yesandiria vana vakwe sumbai ya makungo yo akwe, lakini mlelikunda lihali ku.³⁵ Sakulia, mmba yafo ilefundiwa. Nahani ngikuvieni, mwedima inololia hata mkaambia, 'Alebarikiwa sho neesha kwa rina la Bwana.'"

14

¹ Ikafumia mfiri ya Sabato, alipokuwa neveenda kaa kwa umu wa viongozi va Mafarisayo ila mkate, navo nevekeri vemdaala kwa kfuhi.² Sakulia, ho mbele kwakwe hevere mndu msa evesumbuliwa na uvimbe.³ Yesu kavavesa vataalamu katika sharia ya Vayahudi na Mafarisayo, "Lee, ni halali ihaira mndu mfiri ya Sabato, au ehee?"⁴ Lakini voo vakasia sii, kwaacho Yesu kamwacha, kamhaira na kamruhusu aende sakwe.⁵ Nave kavavia, "Ni veivi kati yenu msa ere mwana au umbe ikachonia kisimeni mfiri ya Sabato hata elemkoocha sha mara imu?"⁶ Voo veveru uwezo wa ifuma jibu kwa mambo yahaya.⁷ Wakati Yesu aa manye shau vala evalahe kwamba vale shakua videngu vya heshima, kavavia mfano, kavavia,⁸ Wakati mwelahwa na mndu harusini, utachaamiye nafasi ya heshima ku, cha kfa yedima ikolia kure mndu ni wa kuheshimiwa ikuhera kuliko vehave.⁹ Wakati mndu alekulaheni nyo vavili kashika, nekvia vehave, "Mseye shwahashu nafasi yavo," na kisha kwa aibu weanza mra nafasi yo ya mwisho.¹⁰ Lakini vahave kwalahua, enda uchaamie handu ha mwisho, ili wakati ula aklaha kasha, edima ikuvia vahave, 'Rafiki seria mbekle uhera niilo weva waheshimika mbele ya voose vechaamie handu hamu naave meseni.¹¹ Kwa maana kila mndu ekudosa nemashuliwa, na sho ejimashua nedoswa."¹² Yesu pia kavavia mndu elemhaha, 'Kwafuna kyao cha kwaya au cha kashini, utalahe rafiki zafo, au vanandio vafo au jamaa vafo au mamrasa vafo matajiri, ili kwamba voo wasije kuvalaha vahave ukapata malipo."¹³ Badala yakwe, kwafanya sherehe, laha masikini, vilema, viwete na vipofu,¹⁴ na vehave webarikiwa, cha kfa vedima ishekutaa ku. Kwa maana weshetawa katika ufufuo wa vesa haki."¹⁵ Wakati umu wa vala vesa vechamie meseni handu hamu na Yesu vaishwe ado, nave kavavia, abarikiwe ula msa ela mkate katika Ufalme wa Ruva!"¹⁶ Lakini Yesu kavavia, "Mndu umu aleandaa sherehe nduve, kalaha vandu veengi.¹⁷ Wakati sherehe ishike iva tayari, kaduma mtumishi wakwe indevia vala valahe, 'Shioni, cha kfa vindo vyoose vyameiva tayari."¹⁸ Voose, vakaanda itereva radhi. Wa kvooka kavia mtumishi ula, 'Ngileola mcheme, lazima ngiende nginde liloliya. Hai na hai nsamehe.'¹⁹ Na ungi kaambia, 'Ngilola jozi tanu za umbe, na nahani ngienda ngindevaeria. Hai na hai uniwie radhi.'²⁰ Na mndu ungi kaambia, 'Ngilealika mfele, kwa acho ngedima isha ku."²¹ Mtumishi ula kauya kandevia Bwana sho wakwe mambo yohoyo. Ula moni mmba kasua sana kavia mtumishi sho wakwe, enda buru mtaeni na fo mko ya vishoshoro vya mji undehende haadi masikini, vilema, vandu veteloliya na valemavu."²² Mtumishi ula kaambia, Bwana, yo mesa waagiza ngameiarunda tayari, na hata luvaha bado kure nafasi."²³ Bwana kavia se mtumishi ula, 'Enda katika njia nduve na vishoshoro na uvashurutishe vandu vaingie ili mmba ii iishwe.²⁴ Kwa maana ngivavia, katika vala ngalaha kvooka kure msa eshela sherehe ii yakwa ku."²⁵ Luvaha isanga mduve

livekeri lienda handu hamu nave, nave kahunduka kavavia, ²⁶Kolia mndu kasha kwakwa nave esuiye ndie yakwe, mae wakwe, mfele wakwe, vanandie vakwe vaksoro na vakfele - iyee, na hata maisha yakwe edima iva mwanafunzi wakwa ku. ²⁷Mndu ataveira msalaba wakwe na kasha kuni mmba kwakwa edima iva mwanafunzi wakwa ku. ²⁸Maana ni veivi kati yenu, msa ekundi ijenga mnara etechaamia sumbai kvooka akadirie karama na ikaba maisabu kolia nere kila ksa chedima imaa lohola? ²⁹Che sile ado, baada ya yejenga msingi elemwa imaa, vo vesa valelolia vianza immena, ³⁰vakaamba, Mndu shwahashu aleanza ijenga, kava ere oru wemaa ku. ³¹Au mfalme ungau, ekundi ienda vicheni vandeakabana na Mfalme ungi katika vicha, msa etechamia sumbai kvooka na iira ushauri ihusu kolia edima, handu hamu na vandu elufu ikumi akabane na mfa; me sho ungi vandu elfu ishirini? ³²Na te sile ado, wakati jeshi lo la vo vengi bado likeri kwasha, eduma balozi andeitereva mashariti aa amani. ³³Kwa acho basi, mndu woose kati yenu msa etecha vyoose visa ere, edima iva mwanafunzi wakwa. ³⁴Shumbi ni nsha, lakini ikava shumbi yacheza lasa yo yakwe, jinsi yoonki yedima iva se shumbi? ³⁵Ire matumisi kwa ndohe ku wala kwa boru ku. Yekubwa kwasha. Msa ere madu ehuchania na ahuchanie."

15

¹²Basi vasura na voose na vesa vere sanbi valesha na kwa Yesu ishemhuchania na vaandishi vakang'unya vakaamba, "Mndu shwahashu ekaribisha vandu vere sambu na hata nela navo." ¹³Yesu kaamba mfano shwahashu kwavo, kaamba ¹⁴Niveivi kwenu ere mahorima mia imu na likacheka ho limu echa yo tisini na tisa sakeu, aende andesengecha lia lacheka mpaka alilolie? ¹⁵Nave kashika ilikolia ngivikia ho nguru kwakwe kakunda. ¹⁶Kashika foo kaa, nelana marafiki vakwe na mamrasa vakwe kavavia kundeni handu hamu naani, kwa maana ngakolia ihorima zakwa lilecheka. ¹⁷Ngakuvieni nakdo kwera furaha fo mbinguni kwa ajili ya mndu umu ere sambu katubu, uhara ya vala haki tisini na tisa ambao vetere haja ya yetubu. ¹⁸Au kure mfele ungau ere besa shilingi ikumi ikacheka ho imu, eteasa taa na ihaya fo mmba na iisengecha kwa bidii mpaka aikorie? ¹⁹Kameikolia nelaha mamrasa na marafiki vakwe kavavia kundeni handu hamu naani, kwa kfa ngakolia se besa ya ilecheka. ²⁰Hata ado ngakuvieni kure furaha mbele ya malaika va Ruva kwa ajili ya msa are sambu umu katubu. ²¹Na Yesu kaamba, "Mndu umu eveere na vana vavili. ²²Ula mnana kamvia ndie, Baba ninga sehemu ya maliyo nsa ngestahili irisi. Kwa acho kaava mali akwe kwamwao. ²³Mfiri si nyingi ula mnana kasandiria vyoose erevimiliki akaenda nchi ya mbali, na foodo akatapanya besa zakwe, kwa iola vindo etevihoitaji, na inyanza besa zakwe kwa anasa. ²⁴Nave avekeri ashike itumia vyoose piu shaa nduve ikasha ikaingia kula nchi ya evekeri nave kaanza iva katika uhitaji. ²⁵Kaena na kujiajiri emeni kwa umu wa raia wa nchi ila, nave kamkamacha shambeni kwakwe andelisha nguruwe. ²⁶Na ikava etamani ijishibisha kwa makanda waliyokula nguruwe kwa sababu kuure mndu alemninga nndo choose adime ila ku. ²⁷Ila ula mwana mnana alipozingatia moyoni mwakwe, kaamba 'ni vatumishi wa ndie akwa vela kyao kiingi cheshika na nihani ngikeri kuni ngishefa shaa! ²⁸Ngiuya ngiende kwa ndiakwa na ngimmbie, "Baba ngakosa dooka ya mbingu na mbele ya meso yafo. ²⁹Ngestahili ilahwa mwana wafo se; ngifanya sha umu wa vatumishi yafo." ³⁰Niilo kaondoka kaenda kwa ndie yakwe. Ekeri angali mbali ndie yakwe kamloliya kamlirilia huruma kaenda mteeria kamkumbatia na imbusu. ³¹Ula mwana kavia, 'ndie nimekosa dooka ya mbingu na mbele ya meso yafo sistahili ilahwa mwana wafo ku. ³²Ula ndie kavia vatumishi wakwe, "Ngihendieni upesi vazi likeri bora, mndemrara mumrara na pete mnyoni na fiadu machendeni. ³³Mkamaa mndehende ingashe inyooru mndeshisha dule na dukunde. ³⁴Kwa kfa mwanaakwa alekolia aafa nave kumbe ekeri hai. Alekolia aacheka nave alolika se vakaanza ishangilia. ³⁵Basi ula mwanae mduve evekeri fo mchemeni. Ekeri mkoni eesha kfuhi na kaa kaishwa sauti za mafina mesha na michezo. ³⁶Kalaha mtumishi umu kammbesa mamba yahaya maana yakwe ni choiki? ³⁷Mtumishi kammbia mnana wafo asha na ndie yafof ashisha ingashe lia inyooru kwa kfa auya salama. ³⁸Mwana mduve kasua kaliyaa ihicha na mmba na ndie kafuma na sha kachecha nave. ³⁹Ila kajibu ndieakwe kaamba, 'Sakulia nihani ngilekutumikia mwaka nyiingui, kuure nanga mfiri ngilekosa amri yafo, lakini uleninga nanga ichana la mburu ku, ili ngidime isherekea na marafiki wakwa ku. ⁴⁰Lakini asha shwahashu mwana wafo alenyanyasa mali afo oose handu hamu na makahaba wamshishia ingashe inyooru. ⁴¹Ndie kammbia, 'Mwanakwa, vehave u handu hamu nahani mfiri soose na vyoose visa ngikeri navyo ni vyako. ⁴²Ila ivekeri vyema kwedu ifanya sherehe na ikunda, shwahashu mwanandio wafo alekoli aafa, na luvaha yu hai; aacheka nave alolikase."

16

¹Yesu kavavia se vanafunzi vakwe, "kuveere mndu umu tajiri msa evekeri na meneja, na kaviwa meneja shu wafo enyanyasa mali yafo. ²Niilo tajiri kamlaaha, kammbia, "Ni choiki ki ngiishwe dooka yafo? Funa hesabu ya umeneja wafo, kwa kfa wedima meneja se ku. ³Ula meneja kaamba mooni mwakwe, ngevika aja, maana bwana wakwa anfunza kazi yakwa ya umeneja? Ngiire oru za wechema ku na iitereva ngelolia yahaya. ⁴Ngemanya ksa ngarunda ili ngafunwa kuni kazi yakwa ya uwakili vandu vanikaribishe kaa kwa mwao. ⁵Ado wakili kalaha vadeni kwa bwana wakwe kila umu kammbia wa kuvooka, 'udaiwa kiasi choiki na bwana wakwa? ⁶Kaamba vipimo mia imu vya mafucha akammbia 'ira hati yafo chaamia buru andika hamsini. ⁷Kisha kammbia ungi na vehave udaiwa kiasi choiki? ⁸kaamba 'vipimo mia imu vya msua vya ngano. ⁹Kammbia 'funa hati yafo andika themanini. ¹⁰Ula bwana kamsifu meneja dhalimu kwa vile aletenda kwa werevu. Kwa kfa vana va ulimwengu shwahashu ni werevu veengi na veshuhulika kwa ujanja na vandu wa upande wavo kuliko shali vakeri vana va nuru. ¹¹Naani ngikuvieni jifanyieni marafiki kwa mali aa udhalimu ili akasheulika uvakaribishe katika makao aa milele. ¹²Msa ekeri mwaminifu kwa lii inangana sana neva mwaminifu katika jambo iduve

piu. Na msa dhalimu katika isa likeri inana neva dhalimu kwa isa likeri iduve piu. ¹¹Kolia nyohonyo mtaleva vaaminifu katika mali ya udhalimu ni veivi eshekuamini katika mali ya loi? ¹²Na kolia mteleva vaaminifu katika itumia mali aa mndu ungi ni veivi eshekuiningeni mesa enu mumeni? ¹³Kuure mtumishi edima itumikia vammii vavili ku, kwa maana esua shu umu kakunda sho ungi, ama nerama na shwahashu na imena sho ungi. Mwedima itumikia Ruva na mali ku. ¹⁴Basi Mafarisayo, ambao vevekeri vekundi besa vaishwe yohoyo oose na vakammena. ¹⁵Na kavavia, "Nyohonyo niilo mwenda haki mbele ya vanadamu, lakini Ruva neono fo mooni yamonu. Kwa kfa latukuka kwa vanadamu kfa leva usuiro mbele za Ruva. ¹⁶Sheria na manabii vivekerifo mpaka Yohana ashikeisha. Tangu wakati sho, habari nsha za ufalme wa Ruva ukatangazwa na kila mndu kaeria ikuhaka kwa oru. ¹⁷Lakini ni rahisi kwa mbingu na nchi vitoweke kuliko hata herufi imu ya sheria yeulika ho. ¹⁸Kila esamira mfele na kaalika mfele ungi nezini, nave ealika vee afuma na mmi nezini. ¹⁹Heveere na mndu umu tajiri erara nguo za rangi ya zambarau na kitani ksha na nevere ekunda kila mfiri utajiri sho wakwe uduve. ²⁰Na masikini umu rina lakwe Lazaro alevikwa getini kwakwe, na nevere vidoda. ²¹Nave evekeri nevetamani ihucha kwa makombo yo mesa alechonia fo sumbai katika mesa yo ya tajiri ula hata makite akasha akakomba vidonda vila vyakwe. ²²Ikava ula masikini alefa na kaira na Malaika mpaka kifuheni kwa Ibrahimu. Ula tajiri nave akafa akazikwa. ²³Na kula kuzimu ekeri matesoni kainua meso akwe kalolia Ibrahimu kwa kwasha na Lazaro kifuheni kwakwe. ²⁴Akalia kaamba, 'Baba Ibrahimu, nihurumie umdume Lazaro ashomeke kamnyo kakwe mringeni, auburudishe ulimi wakwa; kwa sababu ngiteswa katika mocho shwahashu. ²⁵Lakini Ibrahimu kaamba, "Mwanaakwa kumbuka ya kwamba katika maisha yo afo uleambilia mambo afo mesha, na Lazaro na kdo alekoliya maviishwa ila luvaha nei haadi efarijiwa na vehave unaumizwa. ²⁶Na zaidi ya yohoyo, hehavikye mruma uasha mduve kati yedu, ili vala vesa vekundi ifuma kuni ienda kwenu vatadime wala vandu na kwenu vatadime itoola isha kuni. ²⁷Ula tajiri kaamba, 'Ngikutereva Baba Ibrahimu, kwamba umdume mmba kwa ndiakwa. ²⁸Kwa kfa ngire mwanandiakwa vatanu ili avakanyie, kwa hofu kwamba navo pia veshesha handu hapa pa mateso. ²⁹Lakini Ibrahimu kaamba, 'Vere Musa na manabii. Valeke vavahuchani wavo. ³⁰Ula tajiri kaamba, 'Ehe, Baba Ibrahimu, lakini kolia kavaendia mndu afuma kwa vafu vetubu. ³¹Lakini Ibrahimu akaamba, 'Vatavevahuchania Musa na manabii vedima iviwa nndo hata na mndu afufuka ifuma kwa vafu ku.

17

¹Yesu kavia vanafunzi wakwe, "Mambo yasababishayo vandu vatende sambii edim icha ifumia ku, lakini he kivi chakwe mndu esababisha! ²Iveva heri sha mndu sho evefungiwa mkesa ulemeri fo uro amkumbe baharini, kuliko imfanya umu wa vana va vanana vatende sambii. ³Kuringeni. Sha mwanandio wafo kakukosea mkanoie, nave katubu msamehe. ⁴Kolia nakukosea mara saba kwa mfiri umu na mara saba kwa mfiri umu kasha kwafo kaamba, 'ngatubu', msamehe! ⁵Mitume vakwe vakavia Bwana, "Duengere imani yedu." ⁶Bwana kaamba, sha muvere imani sha kambegu ka haradarii, muvedima ivi mdi shwhashu wa mkuyu, kuluka na undeng'ana baharini, nasho uvevatii. ⁷Lakinii veivi miongoni mwenu, msa ere mtumishi msa echema mcheme au eringa mahorima, emmbia lo euya mchemeni, 'Shio buru chaamia ule kiyao? ⁸Lee emmbia, 'Niandalie kyao ngile, na ukfunge mknda na umtumikie mpaka ngimae ila na inywa. Baada ya hoodo nilo wela na inywa? ⁹Hata emshukuru mtumishi sho cha kfa atimiza ala aamriwa? ¹⁰Ado niilo naanyo mkamaa irunda yo mwaaagizwa ambeni 'Sohoso ni vatumishi dutestahili. Dwerunda tiki ala dwapaswa irunda. ¹¹Ikafumia kwamba ekeri esafiri eenda Yerusalemu, kahicha mraseni kwa Samaria na Galilaya. ¹²Ekeri eingia kijiji kimu, foodo kakoliana na vandu ikumi veere ukoma. Vakatotona kwasha. ¹³Vakalaha kwa sauti vakaamba "Yesu, Bwana duhurumie." ¹⁴Ashike ivalolya akavavia, endeni kwa makuhani mndekurora. Navo wakati vetenda vakahairwa. ¹⁵Umu kati yavo alolie kwamba ameiha, kauya kwa sauti kuu kasifu Ruva. ¹⁶Kakaba makoti machendeni kwa Yesu kamshukuru. Vee nevekeri msamaria. ¹⁷Yesu akamjibu, kaamba, "Lee mwahairwa voose ikumi? Ku veki vo vengi tisa? ¹⁸Kuure nanga umu alelolika euya ili amtukuze Ruva, isipokuwa shwahashu mgeni? ¹⁹Akavavia, ²⁰Totona na uende zafo imani yafo yakhaira. ²¹Ashikeiveswa na mafarisayo ufalme wa Ruva uusha indini, Yesu kajibu kaamba, "Ufalme wa Ruva shi nndo ksa chedima ilolika ku. ²²Vala vandu veamba, 'Sakulia haadi! au, 'Sakulia kula kwa maana ufalme wa Ruva ukeri kiidi yenu. ²³Yesu kavavia vanafunzi vakwe, "Wakati uushika msa ambapo mwetamani iloliya mfiri umu wa mwana wa Adamu, lakini mweilolia ku. ²⁴Veshevavia, 'Sakulia, kula, Sakulia, haadi!, Lakini mtaende mndelolia, wala ivafuata, ²⁵shali umerme wa ibarangasa lelumika fo dooka ruveni likavooka uria umu mpaka uria ungi. Niilo hata Mwana wa Adamu neva ado katika mfiri sho wakwe. ²⁶Lakini kvooka yempasa ateseke katika mambo meengi na vemliyaa na kizazi kihaki. ²⁷Shali ivekeri mfiri ya Nuhu, ni ado yesheva katika mfiri ya Mwana wa Adamu. ²⁸Valela, vakanywa, vakaalika na ialikwa, mpaka mfiri ula usa Nuhu aleingia katika safina na ioru likasha vakafiiyafo piu. ²⁹Niikdo ivekeri katika mfiri ya Lutu, valela, vakanywa, vakaola na ikumba, vakachema na vakajenga. ³⁰Lakini mfiri ula wa Lutu ashikeifumaa Sodoma, ikakaba mfua ya mocho wa kibiriti ifuma fo uwinguni ikavakomba kombi. ³¹Ado ni ado isheva mfiri ula wa Mwana wa Adamu lo eshefunuliwa. ³²Mfiri shohosho utaruhusu mndu msa ekeri kali fo mmba amashuke asheira vindo acha fo kiidi ya mmba. Na utaruhusu mndu ekeri mchemeni auye na kaa. ³³Mukumbwe mfele na Lutu. ³⁴Mndu woose piu ekundi iokoa maisha yo akwe neacheza, lakini mndu woose piu echeza maisha akwe neokoa. ³⁵Ngakvia, kio cho kwera vandu vavili katika ktara kimu. Umu neirwa na ungi nebaki. ³⁶Kweshera vafele vavili veisa mahemba handu hamu, umu neirwa na ungi nebaki. ³⁷Vakamuuliza, "Wapi, Ruva?" Akavavia, "Pale ukeri mzoga, niilo tai hokusanyika kwa pamoja."

18

¹Niilo alevavia mfano wa namna vepaswa iitereva daima na vatadumbue tamaa. ²kaamba, 'Kuuvere hakimu mri fulani, msa etevaihoova Ruva na aeveheshimu vandu ku. ³Kuveere mfele mkuzu katika mri sho, nve kamfatia mara nyiingi, kaamba, ng'heeka ngikolie haki yakwa shu wakwa'. ⁴Kwa muda uasha uvekeri tayari imheeka ku, lakini baada ya muda kafikiria fo moni kwakwe, au ngiteheshimu mndu, ⁵Lakini kwa vile shwahashu mfele mkuzu nensumbua ngemheeka ikolia haki yo yakwe, ili atashe nshokera kwa inshelia mara kwa mara. ⁶Niilo Bwana kaamba, 'Huchanieni choo aamba hakimu shu dhalimu. ⁷Lee Ruva ehende haki kwa vateule vakwe vemlilia kwaya na kiyoo fo? Lee vee eva mfumilifu kwavo fo? ⁸Ngakuvieni kwamba nehende uvumilifu kwavo buru. Lakini Mwana wa Adamu kasha, lee nekolia imani kuni uiyameni? ⁹Niilo kavaviia mfano shwahashu kwa baadhi ya vandu vesa vejilolia vemeni kuwa vere haki vakamena vandu vengi, ¹⁰Vandu vavili valeduwa na mmba ya Ruva isali sho: umu ni Mfarisayo na sho ungi nin msura. ¹¹Farisayo ula katotona kaitereva mambo yahaya dooka yakwe emeni, 'Ruva, ngakushukuru kwa vile nihani ngikeri sha vandu vengi ku vesa vesoka, vesa vetekeri vaadilifu, vazinzi au sha msura shu. ¹²Ngefunga mara kavili kilawiki. Ngefuna zaka katika kila nndo ngakolia. ¹³Lakini msura ula, aletotolia kwasha, aledima bila hata iira meso asakwe uwinguni ku, kakabakaba ho kfuveni kwakwe kaamba, 'Ruva, ungrehemu nihani ngiire sambi. ¹⁴Ngakvieni mndu shwahashu aleuya na kaa ekeri naletaliwa haki kahera ula ungi, cha kfa kila mndu ekduusa nemashuliwa, lakini kila mndu eenda mbooha einuliwa. ¹⁵Vandu vakamhendie vana vanana, ili adime ivafura, lakini vanafunzi vakwe valolie ado, vakavashiingia. ¹⁶Lakini Yesu kavalaha kwakwe kaamba, lekeni nava vo vanana vashe kwakwa, wala mtavashiingie. Maana ufalme wa Ruva ni wa vandu sha vohovo. ¹⁷Amin, ngakvieni, mndu woose ataveambilia ufalme wa Ruva sha mwana ni dhahiri ekaa aungie ku. ¹⁸Mtavala umu kavesa, kaamba, 'Mwalimu mwema, ngivika aja ili ngirisi uzima wa kasha na tene? ¹⁹Yesu kammbia, 'Niiki li unlaha mwema? Kure mndu mwema ku isipokuwa Ruva emeni. ²⁰Usiishi amri - utazini, utawae, utaive, utaambe nndo cha uongo, uheshimu ndio na mao afo. ²¹Ula mtavala kaamba, 'Mambo yahaya yoose nileara tangu ngikeri msangi. ²²Yesu ashikeishwa ado kammbia, 'Kure nndo kumu chapungua ho, lasima ukumbe vindo vyoose ure undeininga masikini, naave wera hazina fo uwinguni -kisha shio, ungifate. ²³Lakini tajiri aishwe ado, alehuzunika sana, kwa sababu evekeri tajiri sana. ²⁴Niilo Yesu, amlilie shali ahuzunika sana kaamba, 'Ni jinsi yonki yeva ngiumu kwa mtajiri iingia katika Ufalme wa Ruva! ²⁵Maana ni rahisi sana kwa ngamia ihicha katika itundu la sindano, kuliko tajiri eingia katika Ufalme wa Ruva, ²⁶Vala valeishwa ado, vakaamba, 'Ni veivi taa, edima iokolewa? ²⁷Yesu kamjibu, 'Mambo mweloliya maumu kwani kwa Ruva oose piu nedima. ²⁸Petro kammbia, 'Naam, sohoso dwacha kila nndo dwakfata vehave. ²⁹Niilo Yesu kammbia, Amin, ngakuvieni kwamba kuure mndu echa mmba, au mfele, au vanandie, au wazazi au vana, kwa ajili ya Ufalme wa Ruva, ³⁰msa eteambilia meengi uhara katika uruka shu, na katika uruka wesha, kasha na tene. ³¹Baada yevasandiria vala ikumi na vavili, kavavia, 'Sakulia, duduwa ienda Yerusalemu, na mambo oose emaandike na manabii ihusu mwana wa Adamu eendekamilishwa. ³²Kwa maana neendevikwa maokoni kwa vandu va Mataifa na vemdaala dhihaka na jeuri, na imfushia macha. ³³Baada yemmanya viboko vemuwaa na mfiri wa karadu efufuka. ³⁴Valemanya mambo yahaya, na checha lihali liveirike kwavo, na valemanya mambo aleamba ku. ³⁵Ikava Yesu ekfuhi ishika Yeriko, mndu umu etolia nevekeri echamie mbahi ya barabara eitereva msaada, ³⁶ashikeishwa isanga la vandu lihicha kavesa ni choiki kifumia. ³⁷Vakammbia kwamba ni Yesu wa Nazareti nehiicha. ³⁸Niilo mndu ula etelolia kalia kwa sauti kaamba, 'Yesu, Mwana wa Daudi, unirehemu. ³⁹Vala vesa vevekeri vechambuka vakamkemba mndu ula etelolia, vakammbia asie. Lakini ve kaengera ilia kwa sauti, 'Mwana wa Daudi, nirehemu. ⁴⁰Yesu katotona kaamuru mndu sho vamhende na kwakwe. Niilo ashike kfuhi na Yesu kammbesa, ⁴¹'Ukundi ngikrondie choiki?' Kaamba, 'Bwana, ngikundi ngilolie. ⁴²Yesu kammbia, 'Ukolie ilolia. Imani yafo yakuhaira. ⁴³Mara yohoyo kalolia ilolia, kamfata Yesu kamtukuza Ruva. Vakashikeilolia lihali, vandu voose vakasifu Ruva.

19

¹Yesu aliingia na ihicha kiidi ya Yeriko. Na hoodo hevere mndu umu elahua Zakayo. ²Msa evekeri mduve wa vasura tena mndu tajiri. ³Hevekeri eiria ilolia Yesu ni mndu wa namna yonki, lakini aledima ku cha kfa nivekeri na isanga la vandu, nave nevekeri mfuhi wa kimo. ⁴Kwaacho katangulia mbele za vandu, kandedua na dooka ya imkui, ilki adime imloliya, kwa sababu Yesu evekeri ihicha mko shohosho. ⁵Wakati Yesu ashike handu hala, kasakwa dooka kaloliya 'Zakayo, mashuka buru, maana luni ni lazima ngisinde kaa kwafo. ⁶Kafanya haraka, kamashuka na kumkaribisha kwa furaha. Vandu voose vasheilolia yohoyo, vakang'unya, vakaamba, 'Andechambuka na kumtembelea mndu ere sambi. ⁷Zakayo katotona kammbia Bwana, Sakulia nusu ya mali yo akwa ngeininga masikini, na kolia ngasoka mndu woose piu nndo, ngemuuria mara kaana. ⁸Yesu kammbia luni wokovu washika kaa kwafo cha kfa naave piu ni Mwana wa Ibrahimu. ⁹Kwa maana Mwana wa mndu aleshesengecha na iokoa vandu valecheka. ¹⁰Washikeishwa yohoyo, kaendelea ichecha na kafuna mfano, kwa sababu nevekeri kfuhi na Yerusalemu, na wavo veveishi ya kuwa ufalme wa Ruva uvekeri kfuhi ilolika mara imu. ¹¹Niilo kammbia, 'Ofisa umu aleenda nchi ya kwasha ili andeambilia ufalme na kisha auye. ¹²Kalaha vatumishi vakwe ikumi, kavaininga mafungu ikumi, kavavia, 'fanyeni biashara mpaka lo ngeuya. ¹³Lakini vananchi vakw vevemsuiye kwaacho vakaduma vajumbe vaende vafate na vandeamba, Dukundi mndu shu adutawale ku. ¹⁴Ikava ashikeiuya na kaa baada yeva mfalme, kaamuru vatumishi vala elololia avachelia besa valahue kwakwe, ili amanye faida yo nsa valekolia katika biashara. ¹⁵Wa kvooka kasha, kaamba, 'Bwana, ifungu lia lafo lilekolia se mafungu endi ikumi uhara. ¹⁶Shu Ofisa kammbia, vema, mtumishi mwema. Kwa sababu ukeri mwaminifu kwa jambo linana, wera madaraka dooka ya miri ikumi. ¹⁷Wa kavili kasha, kaamba, Bwana, fungu lia lafo lilekolia mafungu matanu. ¹⁸Shu Afisa kammbia, 'Weira mamlaka dooka ya miri mitanu. ¹⁹Na ungi kasha, kaamba, 'Bwana hoi haadi besa ya yafo, ambayo

ngilekheeka ikaama usha ngafungia ktambaeni, ²¹kwa maana ngileihova cha kfa vehave ni mndu mkali. Wefuna kila ksa utelekivikya na ivuna ksa utelechonga. ²²Sho Ofisa kammbia, 'Kwa machecha yo afo umoni, ngikuhukumu, ve mtumishi mmmbiishwa. Uveishi kwamba nihani ni mndu mkali, ngeira ksa utelekivikia na ivuna ks ngitelechonga. ²³Basi, hali utdelevikia besa yakwa katika benki, ili ngauya ngiire pamoja na faida? ²⁴Ofisa ula kavia vandu vala vesa vevetotoni hoodo, 'Msokeni ifungu lo na muingie ula wa mafungu ikumi.' ²⁵Vakammbia, 'Bwana, nere mafungu ikumi.' ²⁶Ngakuvieni, kila mndu ere neinongwa uhera, lakini mndu etere hta kila knaana ere nesokwa. ²⁷Lakini vahava ni maadui vakwa, vesa vetekundi ngive Mfalme wavo, vahendeni haadi muvawae mbele yakwa. ²⁸Baada ya yeamba yohoyo, aleendelea mbele kaduwa eenda Yerusalemu. ²⁹Ikava ekfuhi ishika Bethfage na Bathania, kfuhi na mlima wa Mizeituni, kaduma vanafunzi vakwe vavili, ³⁰kaamba: 'Endeni katika kijiji ncha mraseni. Mkaingia mwekoli Mwana - punda etembakie bado. Mfutueni, mndemhende kwakwa. ³¹Kolia mndu ekveseni, 'Niiki mumfuata?' Ambeni, Bwana ere haja na vee. ³²Vala vesa valedumwa vakaenda vakalolia mwana- punda shali Yesu alivyokuwa alevavia. ³³Vekeri veifutua mwana - punda ula moni kavavesa, 'Kwa niiki mufutua mwana punda shwahashu?' ³⁴Vakaamba, 'Bwana emhitaji.' ³⁵Basi, vakamkamadia Yesu, vakaala ngua savo dooka ya mwana punda vakamdosiria Yesu dooka yakwe. ³⁶Ekeri eendaa vandu vakaala nguo zavo fo baribareni. ³⁷Ekeri esooka mlima sho Mizeituni, jumuiya yoose ya vanafunzi vala vakaanza ikaba ngululu, na itukuza Ruva kwa sauti nduve, cha kfa ni mambo makuu yo mesa valeloliya, ³⁸vakaamba, 'Niive mbarikiwa mfalme eshelie kwa rina la Bwana! Amani mbinguni, na utukufu dooka.' ³⁹Baadhi ya Mafarisayo katika ho isangeni vakammbia, Mwalimu, via vanafunzi vafo vasie.' ⁴⁰Yesu kavajibu, kavavia, 'Ngakvieni, koliaa vahava vakasia, mawe yekaba kelele.' ⁴¹Yesu ashike ishioka mri kaulilia, ⁴²kaamba, laiti uvemanya hata vehave, katika mfiri ihai mambo ambayo ekhendie amani! Lakini luvaha akfika fo mesoni kwafo. ⁴³Kwa kfa mfiri iisha ambapo adui vafo vejenga boma kfuhi naavde, na ikutengeta vakshokere ifuma kila uria. ⁴⁴Vekuchonsiria sumbai vehave na vana vafo. Vekucheli hata iwe limu dooka ya lingi, kwa sababu ulemanya wakati wa Ruva ekeri eieria ikuokoa. ⁴⁵Yesu kahicha hekaluni, kaanza idishira vala vesa vekumba vindo, ⁴⁶kavavia, 'Ileandikwa, 'Mmba yakwa ikeri mmba ya sala,' lakini nyohonyo mwaalua ni pango la wanyang'anyi'. ⁴⁷Kwa ado, Yesu kava nefindisha kila mfiri ho hekaluni. Makuhani vakuu na vaalimu va sheria na viongozi va vandu vevekundi imuwaa, ⁴⁸lakini valedima ikolia shia yevika ado ku, cha kfa vandu voose vevemhuchania kwa maskini.

20

¹Ikavamfiri umu, Yesu evekeri efindisha vandu Hekaluni na ihubiri injili, makuhani vakuu na vaalimu va Sheria vakamshelia handu hamu na vameku. ²Vakachecha, vakaamba, 'Duvie ni kwa mamlaka omaki urunda mambo yahaya? Au ni veivi sho msa alekuininga mamlaka yahaya?' ³Nave kavajibu, kavavi, 'Nanihani pia ngikveseni swali. ⁴Ngivieni ubatizo wa Yohana. Lee, ulefuma mbinguni ama kwa vandu?' ⁵Lakini vakajadiliana voo kwa voo, yakaama, 'Dukaamba, 'Ulefuma mbinguni, eduvesa, 'Basi, hali dutemwamini?' ⁶Na dukaamba; ulefuma kwa vanadamu; vandu voose haadi vedukaba mawe, maana voose veamini kwamba Yohana nevekuri Nabii.' ⁷Basi, vakamjibu ya kwamba veishi kundu ilefuma ku. ⁸Yesu kvavia, "'Wala nihani ngikvieni nyohonyo ni kwa mamlaka omaki ngirunda mambo yahaya ku.' ⁹Kavavia vandu mfano shwahashu, 'Mndu umu alechonga mcheme misabibu, kalikodish avakulima va misabibu, na kaenda nchi iingi kwa muda uasha. ¹⁰Kwa muda ula ubange, kaduma mtumishi wakwe kwa vakulima vala va misabibu, kwamba vamniinge masiro aa shamba lo la misabibu. Lakini vakulima vala va misabibu vakamkaba, vakamuura duhu maoko - maumu. ¹¹Niilo kaduma se mtumishi ungi navo vakamkbase, na imtendea vindo viviishwa, vakamuura duhu maoko -maumu. ¹²Kaduma se wa karadu navo vakamjeruhi na vakamkumba sha. ¹³Nakdo moni wa shamba kaamba, 'Ngevika aja? Ngemduma mwana shu ngimkundi. Labda vemheshimu.' ¹⁴Lakini vakulima vala va misabibu vamlolie, vakaviana no kwa vo vakaamba, 'Shwahashu niive mrisi shu. Tumue, ili urisi wakwe uve wedu. ¹⁵Vakamfuna sha ya shamba lo la misabibu vakamuwaa. Lee bwana shamba evarunda choiki? ¹⁶Esha avaangamisa vakulima vo va misabibu, na eininga mcheme sho vandu vengi.' ¹⁷Navo vaishwe ado, vakaamba, 'Ruva aliaa' ¹⁸Lakini Yesu kavasakulia, kaamba, 'Lee andiko lihali lire maana yonki?' Iwe valelilyaa vandu vejenga lilesheva iwe la pembeni? ¹⁹Kila mndu euwa dooka ya iwe lo, emishika vitumbure vitumbure. Lakini ula msa lemchonia, lembonda. ²⁰Nikdo vaandishi na vakuu va makuhani valesengecha shia ya yemra saa sohoso, valemanya kwamba alemba mfano sho dhidi yavo. Lakini vakaihova vandu. ²¹Vakamsakwa kwa makini, vakaduma vedaala vakajifanya voo ni vandu vere haki, ili vadime ikolia ikosa kwa hotuba yakwe, ili vamkamache kwa vatavala na vere mamlaka. ²²Navo vakammbesa, vakaamba, "Mwalimu, duishi kwamba uamba na ufundisha mambo aa loi na shi ulebwa na mndu woose ku, lakini vehave ufundisha uloi ihusu shia ya Ruva. ²³Lee, ni halali kwedu itaa kodi kwa Kaisari, au ehe?" ²⁴Lakini Yesu kamanya veshemdaala kwa mteko wavo, kavavia, "Ngiroreni dinari. Ibeni n chapa ihi ni ya ma ivi ikeri dooka yakwe?" Vakaamba, "Ya Kaisari." ²⁵Nave kavavia, 'Basi, iningeni Kaisari mesa ekeri akwe Kaisari, na a Ruva mningeni yo akwe Ruva.' ²⁶Vaandishi na vakuu va makuhani vevere se uwezo we kosia cho ksa aleamba mbele sa vandu ku. Vakariiwa majibu ala akwe na valeamba se nndo choosa ku. ²⁷Maata ya Masadukayo vakamshelia, vala vesa veamba kwamba kuure ufufuo ku, ²⁸Vakammbesa, vakaamba, "Mwalimu, Musa aleduandikia kwamba kolia kure mndu alefiwa na mwanandie msa ere mfele msa etere mwana basi epaswa iira mfele wa mwanandie wakwe na ira nave mwana kwa ajili ya vavae wakwe. ²⁹Kuveere na ndugu saba wa kvooka kaalika, kafa alera mwana ku, ³⁰na wa kavili ado. ³¹Wa karadu kaira ado ado, se vala vengi voose saba valera mwana hata umu ku voose vakafa. ³²Baadaye ula mfele pia akafa. ³³Katika ufufuo neva mfele wa ivi? Maana voose saba vavekeri valemwalika. ³⁴Yesu kavavia, "Vana wa ulimwengu shwahashu vealikwa na ialikwa. ³⁵Lakini vala vestahili iambilia ufufuo wa vafu na iingia usima wa kasha na tene vealika wala vealikwa ku. ³⁶Wala vedima ifa se ku, kwa sababu kfa savasava na

malaika na ni vana va Ruva, vana wa ufufuo.³⁷ Lakini yohoyo vafu vefufuliwa, hata Musa alerora handu katika habari za sakeu, hala aleleha Bwana sha Ruva wa Ibrahimu na Ruva wa Isaka na Ruva wa Yakobo.³⁸ Luvaha, vee ni Ruva wa vafu, bali ni vesa veki hai, kwa sababu voose veishi kwakwe."³⁹Maata ya vaalimu wa Sheria vakamjibu, 'Mwalimu, wajibu usha.'⁴⁰Valekaria immbesa maswali engi uhara ku.⁴¹Yesu kavavia, "Ni kwa aja vandu veamba kwamba Kristo ni Mwana wa Daudi?"⁴²Maana Daudi emoni neamba katika Saburi : Bwana alevia Bwana wakwa: Chaamia koko ki cha klo,⁴³mpaka ngivikie adu vafu sumbai ya machende yo afo.'⁴⁴Daudi nelaha Kristo 'Bwana', basi neva aja se Mwana wa Daudi?"⁴⁵Vandu voose vevekeri vemhachania kavavia vanafunzi vakwe,⁴⁶Jihadharini na vaandishi, vo vesa vekundi ichambuka verare ngasu ngiasha, na vekundi iidikirwa salamu savo maalum tela na videngu vya heshima kiidi ya mmba ya Ruva na machecha aa heshima handu here sherehe.⁴⁷Voo pia vela kyao mmba za vakusu, na vejifanya vesali sala ngiasha. Vahava veambilia hukumu nduve uhara.'

21

¹Yesu kasakulia kalolia vasoro matajiri vavekeri vevikia savadi savo fo azineni. ²Kaloliase mfele umu mkusu evikia masikini mabenii akwe avili. ³Kwaacho kaamba, "Loi ngakvieni, mfele shu masikini mkusu navikia nyiingi kuliko vengi voose piu. ⁴Vahava voose vafuna zavadi si ifuma katika vila viingi vere lakini mfele shu mkuzu, katika umasikini sho wakwe, nafuna besa soose piu so nsa ere kwa ajili ya kuishi kwakwe."⁵Wakati vengi vevekeri veamba dooka ya mmba ya Ruva, shali kukpambe na mawe mesha na matoleo, kaamba, ⁶"Kwa habari ya mambo yahaya yo mesa mwaloliya, mfiri yesha ambayo kwera iwe limu is lechwaa dooka ya iwe lingi isa lilebomolewa ku."⁷Niilo vakammbesa, vakaamba, "Mwalimu, mambo yahaya efumia indihi? Na ni choiki chewa cha ishara ya kwamba mambo yahaya ekeri kfuhi ifumia?"⁸Yesu kavajibu, "Muve vaangalifu kwamba mtalembwe cha kfa veengi veshi kwa rina lakwa veamba, 'Nihani ni vee, 'na 'Muda wafuhiya.' Mtavafate. ⁹Mkaishwa vicha, na vuruguvurugu mtairove, kwa sababu yahaya mambo lazima afumie kvooka, lakini itiika lefumia buru ku."¹⁰Kisha kavavia, "Taifa letotona likakabana na Taifa lingi, na ufalme dooka ya ufalme ungi. ¹¹Kwera machechemo maduve, na shaa na tauni katika maeneo mbalimbali. Kwera na matukio etisha na ishara zetisha ifuma fo uvinguni."¹²Lakini kabla ya mambo yahaya oose, vevikia maoko yo dooka yenu na ivatesa, vakukamachenii handu ha mmba ya Ruva na mageresa, na ivahende mbele za vafalme na vesa vere mamlaka kwa sababu ya rina lakwa. ¹³Hiyai yekfutulie fursa kwa ushuhuda sho wenu."¹⁴Kwa acho amueni fo moni kwenu mtasheandaa utetezi wenu buru, ¹⁵Kwaacho ngekuningeni machecha aa hekima, mesa adui zenu woose vetedima ialiyaa au iyakana. ¹⁶Lakini vazavi vyenu vekuliaeeni, vanandie venu, jamaa venu na marafiki venu, na vewaa maata yenu. ¹⁷Vukusukieni na kila umu kwa sababu ya rina lakwa. ¹⁸Lakini kuure hata ifili limu fo mdueni kwani lecheka ku. ¹⁹Katika ifumilia mwekira nafsi senu. ²⁰Mkashelolia Yerusalemu yatengetwa na majeshi, basi mkae mumanya uharibifu ula wakwe wafuhiya. ²¹Hoodo vala vakeri Yudea vadishilie mlimeni, na vala veki makiidi avilili aa mri vafume fo na matache vesa veki kijijini vaingie. ²²Maana zihazi ni mfiri sa kisasi, ili kwamba mambo oose yo mesa emaandike adime itimilika."²³Hee kivi ch vafele valemwa na kwa vala vesa veosa mfiri yohoyo! Kwa maana kwera ukiva uduve dooka ya uruka sho, na ndusano kwa vandu vahava. ²⁴Na veuwa kwa mcho ya ishoo la kuvili na veirwa mateka kwa uruka sho woose, na Yerusalemu yevachwa na vandu va uruka ungi, mpaka wakati vandu va uruka ungi lo weshehumwa."²⁵Kwera na ishara katika jua, mweri na ngengeri. Na katika nchi kwera na dhili ya mataifa, katika idubwa tamaa kwa ifumana iamia kwa bahari na mawimbi. ²⁶Kwera vandu veuma nguku kwa idumbukwa ni mo kwa iveecha cho kishefumia dooka ya dunia. Kwa maana oru za mbingu wesikwasikwa."²⁷Niilo veshelolia Mwana wa Adamu eisha fo maruhuni katika oru na utukufu uduve. ²⁸Lakini mambo yahaya akavewooka ifumia, totoneni, muinue mdue yo yedu, kwa sababu ukombozi wenu waseriya kfuhi."²⁹Yesu kavavia kwa mfano, "Sakulieni mdini, na midi yoose. ³⁰Ifumia matavi, mweloliya muweni na mkamania kwamba kkwari tayari kikeri hafuhi. ³¹Niilo kdo, mkaloliya mambo yahaya efumia, nyohonyo mkae mumanya kwamba ufalme wa Ruva wafuhiya."³²Loi, ngikvieni, kisasi kihaki chechicha ku, mpaka mambo yahaya oose afumie. ³³Uruka na uiyana wehicha, lakini machecha yakwa ehicha ku tukuulu."³⁴Lakini chekusareni mumoni, ili kwamba mioyo yenu itashelemiwa na ufisadi, inangwa, na ihangaika na maisha yahaya cha kfa mfiri sho wesha shavi. ³⁵Sha mtego. Kwa sababu yeva dooka ya kila umu msa eishi kuni urukeni koose."³⁶Lakini muve tayari wakati sho woose, muiteve kwamba mweva imara handu heshika ili muepuke yahaya oose lo eshefumia, na indetotona mbele za Mwana wa Adamu."³⁷Niilo wakati wa kwaya nevefindisha mmba ya Ruva na kiyo evefumia sha, kaenda ikesha handu here mlima welahua wa Mzeituni. ³⁸Vandu voose vakasha shuru kutaharauka ili vamhuchanie fo mmba ya Ruva.

22

¹Baasi sikukuu ya mkate iteleumuka ivekeri kfuhi yo nsa yelahuwa Pasaka. ²Makuhani vakuu na vaandishi vakajadiliana namna yemuwaa Yesu, cha kfa valeihova vandu."³Shetani kaingia kiidi ya Yuda Iskariote, umu wa vala vanafunzi ikumi na vavili. ⁴Yuda kaenda kujadiliana na vakuu na makuhani na vakuu namna nsa evakabisi Yesu kwavo."⁵Vakakunda, na vakakubaliana vemtaa besa. ⁶Vee kakubaliana, na kasengecha fursa yemkabisi Yesu kwavo kwasha na ikundi la vandu. ⁷Mfiri ya mikate ya iteleumuka ukashika, ambapo ihorima wa Pasaka lazima lifunwe. ⁸Yesu kavaduma Petro na Yohana, kaamba, 'Endeni mndeduardalia kyao cha pasaka ili dushe dushekila.'"⁹Vakammbesa, "Hangaha ukundi dundefanyia ho maandalizi?"¹⁰Kavajibu, "Huchanieni lo muingia mjini, msoro msa echuche mtungi wa mringa esumana nanyo. Mfuateni mpaka foo mba yo eingia. ¹¹Mkamaa mmbieni moni mmba, "Mwalimu nekuvia, "Kiko wapi chumba cha wageni ku, ikeri hesa dwela Pasaka na vanafunzi vakwa?"¹²Kavarora chumba cha ghorofani nsa ikeri tayari. Fanyeni maandalizi kuni."

¹³Niilo vakaenda, na vakakolia, kila nndo kikeri shali alevavia. Niilo vakaandaa kyao cha Pasaka,¹⁴Muda ushikeishik kachamia na mitume vala. ¹⁵Niilo kavavia, "Ngire masha nduve yela sikukuu ihai ya Pasaka na nyohonyo kabla yeteswa kwakwa. ¹⁶Kwa maana ngakuvieni, ngela se ingi ku mpaka lo yetimizwa katika ufalme wa Ruva." ¹⁷Niilo Yesu kaira kikombe, na ashike imha ishukuru, kaamba, "Ireni kihaki, na muaviana nyo kwa nyo. ¹⁸Kwa maana ngakuvieni, ngeshenywa se ku mzao wa msabibu, mpaka ufalme wa Ruva weshesha." ¹⁹Niilo kaira mkate, ashike imaa ishukuru kaumisha kavaininga, kaamba, "Shwashu ni mmbili wakwa usa ufunwa ni mmbili wakwa usa ufunwa kwa ajili yenu. Rundeni adi kwa inikumbuka nihani." ²⁰Kaira kikombe se do ado baada ya kyao cha kiyo kaamba, "Kikombe kihaki ni agano ihiya katika samu yakwa, nsa ifuluka kwa ajili yenu." ²¹Lakini sakulieni. Ula msa eshenisaliti ngikeri nave ha meseni. ²²Kwa maana Mwana wa Adamu kwa loi eienda sakwe shali ilemeiamuliwa lakini he kivi cha mndu sho msa ihicha kwakwe Mwana wa Adamu neralitiwa!" ²³Vakaanza ivesana vo kwa vo ni veivi sho msa dukeri nave msa erunda shikiro sihasi. ²⁴Niilo akafumiamabishano kiidi yavo kwamba ni veivi msa vemhisi ni mduve kuliko voose. ²⁵Kavavia, "Vafalme ni vandu, va mataifa vere ngula dooka yavo na vala vere mamlaka dooka yavo, velahuwa vashili vashili vatavala." ²⁶Lakini itakiwe kabisa ive adi kwani nyohonyo ku. Badala yakwe, leka ula msa mduve kati yenu ave sha mnana. Na ula msa ni wa muhimu uhera ave sha mndu erunda. ²⁷Cha kfa ni veivi mduve, ni ula msa echamia meseni au ni ula msa etumikia? Lee shi ula echaamie meseni fo? Na nihani ngikeri bado kati yenu sha sho etumika. ²⁸Lakini nyohonyo niivo vesa muendelea iva nahani katika majaribu yo akwa. ²⁹Ngikuiningeni nyohonyo ufalme, sha vile Ndiakwa aleninga nihani ufalme, ³⁰kwamba mkolie ilaa na inywa meseni kwakwa ho ufalme sho wakwa ukeri. Na mwekaa mchaamie videngu vya enzi muhukumu makabila ikumi na avili aa fo Israeli. ³¹Simoni, Simoni, manya kwamba, Shetani aleitereva akukolieni ili akueleni sha mndu eela ngano. ³²Lakini Ngameikuterevia, kwamba imani yafo italemwe. Baada ya yeva wauya see, uimarisho vanandio. ³³Petro kaambiya, "Bwana, ngikeri tayari ienda na vee gerezeni na hata kolia vekuwa." ³⁴Yesu kamjibu, "Ngakuvia Petro, luni ijokoo lefua ku, kabla utankana mara karadu kwamba ungiishi." ³⁵Niilo Yesu kavavia, "Lia ngikamacheni nyohonyo mtecheche mfuko, au kikabu cha kyao, au viadu, lee kure nndo mleuwa? Vakamjibu "Kure ku." ³⁶Niilo kavavia, "lakini luvaha, kila msa ere mfuko, na auire handu hamu na kikabu cha kyao. Ula msa etere upanga impasa akimbe ijoho lakwe andeola umu." ³⁷Cha kfa ngikuvieni, oose mesa amaandike kwa ajili yakwa lazima atimilike, 'Na aleirwa sha mndu emisha torati.' ³⁸Cha kfa kila kiletabiriwa kwa ajili yakwa kiitimiswa." Niilo vakaamba, "Bwana, sakulia! Hoya mabanfaga avili haadi na Bwana kavavia "eshika." ³⁹Baada ya kyao cha kiyo, Yesu kafuma, shali ivekeri kvaka chakwe cha mara kwa mara neveenda mlima wa Mzeituni, na vanafunzi vala vakamfuata. ⁴⁰Vashikeishika, kavavia, "Itereveni kwamba mtaingie majaribuni." ⁴¹Kaseria mbahi hanaa kavachaho sha handu mndu ekumba iwe, kakaba makoti kaitereva, ⁴²kamba, "Ndiakwa, kolia ukundi, tenfundiria kikombe kihaki. Lakini ni shali ngikundi nihani ku, lakini kaoru ni kafo mapenzi afo arundike." ⁴³Niilo malaika alesha ifuma fo mbinguni kamfumia, kamniingia oru. ⁴⁴Ekeri eitereva kohoi, kaitereva kwa oru uheva, mpaka kavia jasho likava sha machoni maduve aa na samu echonia sumbai. ⁴⁵Ashike iamka ifuma hala eveitereva maombi ala akwe, kasha na hala vanafunzi vala vevekeri, kavalolia vameilaa cha kfa fo moni kwavo kuveere huzuni yamwao, ⁴⁶na kavavesha, "Niiki li mwalaa? Amkeni duitereve, kwamba mtasheingia majaribuni." ⁴⁷Wakati ekeri echecha navo bado, sakulia, ikundi nduve la vandu likafumia, na Yuda, umu wa mitume vala ikumi na vavili evevaongoza. Kasha kfuhi na Yesu kambusu, ⁴⁸lakini Yesu kammbiya, "Yuda, lee usaliti Mwana wa Adamu kwa busu?" ⁴⁹Wakati vala vevekeri kfuhi na Yesu valolie ado yohoyo efumia, vakaamba, "Bwana, lee dukavakaba kwa upanga?" ⁵⁰Niilo umu wavo kakaba mtumishi wa kuhani mduve, kamtee na kdu cho cha klo. ⁵¹Yesu kaamba, "Yohoyo ifure. Na kaacha kdu kila chakwe kikave hai." ⁵²Yesu kaamba kwa kuhani mduve, na kwa vaduve va mmba ya Ruva, na kwa vameku vo valesha kinyume chakwe, "Lee mwasha sha kwamba mwasha shali maundepambana na varango na mahuri na mabanga?" ⁵³Lia dukeri handu hamu mfiri yo yoose kula mmba ya Ruva, mlevikia maoko yo enu dooka yakwa. Lakini ihai ni saa yafo, na mamlaka ya mlema." ⁵⁴Vakamra, vakamuongoza, vakamhende kaa kwa kuhani mduve. Lakini Petro kamfatia kwa kwasha. ⁵⁵Baada ya kuwa valeasa mocho katika idumwa lia fo mmba na vashike ichaamia sumbaihandu hamu, Petro kachamia kiidi yavo. ⁵⁶Mtumishi umu wa kfele kamlolia Petro ho evechaamie hevevaa saa ifumana na mocho ula, kamsakuliaa kammbia, "Shwashu mndu haadi ekeri handu hamu nave." ⁵⁷Lakini Petro kakana, kaamba mndu mfele nihani ngimuishi ku." ⁵⁸Baada ya muda ufuhi, mndu ungi kamloliya kaamba, "Vehave ukeri ni umu wavo". Lakini Petro kamjibu, "Msoro, nihani ehe." ⁵⁹Baada ya kama saa imu adi, msoro umu kamsisitiza kaamba, "Loi kabisa shwashu mndu pia nekeri handu hamu nave, maana ni Mgalilaya." ⁶⁰Lakini Petro kaamba, "Msoro, ngiishi nndo uamba ku." Na mara, wakati ichecha, ijokoo likafua. ⁶¹Kahunduka, Bwana kasakulia Petro. Na Petro kakubwa ichecha la Bwana, hala alemmbiya, "Kabla ya ijokoo litafua luni, wenkana nihani mara karadu." ⁶²Kafumia fo sha, Petro kalia kwa ushingu mwiingi. ⁶³Niilo vala vasoro vevekeri veringa Yesu, vakamdaala vakamkaba. ⁶⁴Baada ya yemshikia meso vakammbesa, eamba, "Lafya! ni veivi sho msa akukaba?" ⁶⁵Vakachecha machecha engi meengi kaa kinyume na Yesu na imkufuru ve. ⁶⁶Mara kushike icha shuru, vameku va vandu valekumbania handu hamu, vakuu va makuhani na vaandishi. Vakamkamacha fo barazeni, ⁶⁷vakaamba kolia vehave ni Kristo, duvie." Lakini vee kavavia, "Kolia ngakuvieni nanga mweamini ku, ⁶⁸na kolia ngakuveseni nanga mweng'jibu ku." ⁶⁹Lakini ianza luvaha na iendelia, Mwana wa Adamu neva nachaamia koko cha klo cha oru cha Ruva." ⁷⁰Voose vakaamba, "kwaacho vehave ni Mwana wa Ruva? Na Yesu kavavia nyohonyo mwaamba nihani niive." ⁷¹Vakaamba, "Kure se nndo kingi dukundi se sha ushahidi? Cha kfa sohoso dumeni dwaishwa ifuma fo dumbuni kwakwe emeni."

¹Isanga loose likatotona, vakamkamacha yesu mbele ya Pilato. ²Vakaansa imshutumu, vakaamba, "Dwakolia mndu shu elemba taifa ledi, kwa kukatasa vandu vatatae kodi kwa Kaisari, na neamba kwamba ve emeni ni Kristo, Mfalme." ³Pilato kambesa, kaamba, "Lee vehave ni Mfalme wa Vayahudi?" Na Yesu kamjibu kaamba, "Vehave waamba ado." ⁴Pilato kavia kuhani mduve wa isanga, "Ngwoni kosa kwa mndu shu ku." ⁵Lakini vo vakahika, vakaamba "Evekeri eshoshia vandu, efundisha katika Uyahudi yoose, ivooka Galilaya na luvaha nei haadi." ⁶Pilato aishwe yayaha, kaveisurya kolia mndu shu ni wa Galilaya? ⁷Ashike imanya nevekeri sumbai ya utavala wa Herodi, kamkamacha Yesu kwa Herode, msao ambaye nevekeri Yerusalemu kwa mfiri yohoyo. ⁸Herode ashike imlilia Yesu, alekunda navi chakfa evekundi imlolya kwa mfiri nyingi. Aleishwa habari sakwe evetamani alolye miujisa imu uterundwa na vee. ⁹Herode kahoji Yesu kwa machecha mengi, lakini Yesu alejibu nndo ku. ¹⁰Makuhani vaduve handu hamu na vandishi vakatotona kwa ukali vakamshitaki. ¹¹Herode handu hamu na maaskari wakwe, vakamlahilya na mmene, na imrara nguo nsha, kisha va mae vakamura Yesu kwa Pilato. ¹²Herode na Piulato vakava marafiki iyansa mfiri sho, (Kabla ya hodoho vevesuwane). ¹³Pilato kavalaha handu hamu makuhani vaduve na vatavala va isanga li la vandu, ¹⁴Kavavia, "Mwang'hendie mndu shu shali mndu eongosa vandu varunde uvishwa, na sakulia baa ngimemhoji mbele yenu ngalolia kosa kwa mndu shu ku ihusu mambo oose mesa mwamsitaki vee. ¹⁵Ehe, wala Herode, kwa maana namuura kweu, na sakuliya kure choose kosa alelunda kustahili adhabu yewaaa kuu. ¹⁶Kwaacho basi ngamwasibu na ngimlekie. ¹⁷(Luvaha, Pilato ewajibika ilekia mfungwa umu kwa Vayahudi wakati wa sikukuu). ¹⁸Lakini voose vakakaba kelele handu hamu, vakaamba, "Mfineni shu hashu, na mdufutulie Baraba!" ¹⁹Baraba evekeri mndu msaa alevikwa geresani kwa sababu ya uwasi fulani katika jiji na kwa iwaa. ²⁰Pilato kavavia see etamani alekie Yesu. ²¹Lakini voo vakakaba kelele vakaamba, "Msulubishe, msulubishe." ²²Kavavesha kwa mara ya karadu, "Niiki kwani mndu shu narunda uwofu shouki? Ngakolia kosa isa listahili asabu ya kifo kwakwe. Kwa choo ngamaria imwasibu ngemlekia." ²³Lakini vakhuka kwa sauti nduve, vekundi asulubiwe. Na sauti savo sikamshawishi Pilato. ²⁴Ado Pilato khamwa ivaininda choo vekundi. ²⁵Kaamlekelia ula veve mkundi msaa alefungwa kwa isababisha ghasia na iwaa. Lakini kafina Yesu kwa matakwa yamwao. ²⁶Vekeri veimkamacha, vakara mndu umu alahwa Simoni wa Ukirene, ifumia katika nchi, vakamdika msalaba ili auire, emfuata Yesu. ²⁷Isanga iduve la vandu, na vafele vesa vehusunika na iomboleza kwa ajili akwe vevekeri vemfata. ²⁸Lakini kavahundukia, Yesu kavavia, 'Vanavaka va Yerusalemu, mtalilie nihani, ndelieni nyohonyo mumeni na kwa ajili vana venu. ²⁹Sakulia, mfiri isha nsa veamba, "Valebarikiw avesha vekeri vaumba na ndeu sitera vana, na mavele mesa veteleasa. ³⁰Niilo veansa ivia mlima, 'Duangukie, na mafufu 'Adushikie. ³¹Maana shali varunda mambo yahaya kwa kdi kvishi cheva aja kwa mdi uumu?" ³²Vasoro veengi, vahalifu vavili, valekamadwa handu hamu nave ili vavaawe. ³³Vashike ishika handu helawa Fufu la mdwe, niilo vakamsulubisha handu hamu na vahalifu, umu uria shu wa klo na ungi uria wa kmoso. ³⁴Yesu kaamba, "Ndiakwa, vasamehe, kwa kuwa veishi nndo varunda ku. "Navo vakakaba kura, iava nguo sakwe. ³⁵Vandu vekeri vetotoni vesakwa kuni vatavala vee mmena, veamba, "Aleokoa vengi. Luvaha ajiokoe emoni , shali vee ni Kristo wa Ruva, mteule." ³⁶Askari pia vakammena, vakamserilia vee na vakamninga siki, ³⁷vakaamba, "Kolia vehave ni mfalme wa Vayahudi jioke umoni" ³⁸Kuvere pia na alama dooka yakwe angandike "SHWAHASHU NIVE MFALME WA VAYAHUDI." ³⁹Umu wa vahalifu alesulubishwa alemlahia kaamba, "Vahave shi Kristo foo? jioke umoni na sohoso" ⁴⁰Lakini ula ungi kamjibu, emhongolia na kammbia, "Lee vehave weihova Ruva, foo nave ukeri katika hukumu yohoyo? ⁴¹Sohoso dukeri haadi kwa haki, kwa maana sohoso dweambilia kile dustahili kwa matendo yedu. Lakini mndu shwawashu alerunda nndo choose piu kviishwa ku." ⁴²Na kaengera, "Yesu, ukumbe uingia katika ufalme wafo." ⁴³Yesu kavavia, "Amini ngivia, luni dukaa handu hamu Paradiso." ⁴⁴Hodo ivekeri karibu saa sita, mlema ukasha dooka ya uruka shu woose mpaka saa tisa, ⁴⁵Mwanga wa jua uleruma. Niilo pasia la mmba likagawanyika katikati iwokaa dooka. ⁴⁶Akalia kwa sauti nduve, Yesu kaamba, "Ndiakwa maokoni kwafo ndaivikia moshuu wakwa," Amaye uamba yahaya, akafa. ⁴⁷Wakati Akida valalie yo alerundika vakalikusa Ruva vakamba, "Hakika shwawashu nevekeri mndu ere haki." ⁴⁸Wakati isanga la vandu valesha handu hamu ishuhudia valalia mambo yalerundika, valeuya kuni vakaba vifua fyamwao. ⁴⁹Lakini marafiki vakwe, na vafele valemfata ifuma Galilaya, valetotona kwa kwsha vesakwa mambo yohoyo. ⁵⁰Sakulia, palikuwepo na mndu elawa Yusufu, msa umu wa barasa, mndu msha na ere haki, ⁵¹(evekeri elekubaliana na maamusi au matendo yamwao), Ifuma Armathaya, mri wa Kiyahudi, usa uvekeri uvecha ufalme wa Ruva. ⁵²Mndu shwawashu, kamserilia Pilato, kaitereva ainingwe mmbili wa Yesu. ⁵³Kammasha, na kamhorosia sandu, na kauvikia katika kaburi livekeri lishonge katika iwe, isa literere mndu alewahi kuzikwa foo. ⁵⁴Ivekeri ni mfiri ya maandalizi, na Sabato ive fui. ⁵⁵Vafele, elesha navo ifuma Galilaya, vesa valemfata, vakalolya kaburi na shali mmbili wakwe ulerarwa. ⁵⁶Valeuya vakaanza iandaa marashi na manukato. Niilo mfiri wa sabato vakahumwa kwa mujibu wa sheria.

24

¹Shuru kure kauriuri mfiri wa kvooka wa juma, valesha na kaburini, vakahende marashi yo valekoliya vaanda. ²Vakakolia iwe lia labiringiswa kwasha na kaburi. ³Vakahicha na mmba, lakini valekoliya mmbili ula wa Bwana Yesu ku. ⁴Ikafumia kwamba, wakati vameishanganyikiwa ihusu lihali, ghafla vandu vavili vakatotonia kiidi yavo verare nguo ng'waa peru. ⁵Vafele wala vakaishwa hofu na uhova vakanamisha kiyamu sumbai, vakavia vafele vala, "Niiki li musengecha mndu ekeri hai miongoni mwa vafu?" Ekeri kuni ku, ila ameifufuka kumbueni shali alekvikieni ekeri Galilaya, ⁷kaamba kwamba, Mwana wa Adamu lazima afunwe kwenye maoko aa vandu vere sambu na isulubishwa, na mfiri wa karadu afufuke see". ⁸Vala vafele vakakumbwa machecha yakwe, ⁹na vakauya ifuma kaburini na vakandevavia mambo yo oose vala ikumi na imu na vo vengi piu. ¹⁰Baasi Maria Magdalena, Joana, Maria mae wa Yakobo, na vafele engi

handu hamu navo vakafuna taarifa zihazi kwa mitume.¹¹ Lkini ujumbe shu ukalolika sha msaha tiki kwa mitume, na aleamini vafele vala ku.¹² Hata ado Petro kaamka, kadisha mteriya kaelekea kula kaburini, kaimahiya na isakuliya fo mmba kaloliya sanda sikeri simeni yakwe. Petro amae kauya na kaa kwakwe, kariwa ni choiki cho chafumiya.¹³ Na sakulia, vavili miongoni mwavo vevekeri veenda mfiri shohosho katika kijiji kimu chelahua Emmau, ksa kivekeri maili sitini ifuma Yerusalemu.¹⁴ Vakajadiliana vo kwa vo ihusu mambo yoose alefumiya.¹⁵ Ikafumiya kwamba, wakati veki vejadiliana na ivesana maswali, Yesu kaseria kfuhi kaambatana navo.¹⁶ Lakini meso yo avo alesiingiwa katika imanya ve.¹⁷ Yesu kavavia, "Ni choiki nyohonyo vavili mukichecha wakati muchambuka?" vakatotona hala vakalolika vere huzuni.¹⁸ Umu wavo, rina lakwe Cleopa, kamjibu, "Lee vehave ni mndu pekee ha Yerusalemu msa uteishi mambo yo elefumiya foodo mfiri ihai?"¹⁹ Yesu kavavia, "Mambo yomaa?" Vakajibu, "Mambo ihusu Yesu Mnazareti, msa evekeri nabii, muweza katika matendo na machecha mbele za Ruva na vandu voose."²⁰ Na kwa jinsi nsa vakuu na makuhani na viongozi vedu valemfuna kahukumiwa kifo na vakamsulubisha.²¹ Lakini duvetumaini kwamba ve edima vavikya huru Israeli. Niilo, kwasha na yahaya yoose, luvaha ni mfiri ya karadu tangu mambo yahaya afumiye.²² Lakini pia, maata ya vafele ifuma katika ikundi li ledu vadushangaza, baada yeva kaburini shuru na kutecha.²³ Valeuwa mmbili ula wakwe, vakasha, vakaamba kwamba valeloliya maono aa malaika vesa veamba ekeri yu hai.²⁴ Maata ya vasoro vesa duvekeri handu hamu na sohoso vakaenda kaburini, vakakoliya shali vafele vo veamba. Lakini valemloliya vee ku.²⁵ Yesu kavavia, Nyohonyo vandu valema na mure moo ng'lemeri ye amini oose yo mesa manabii vaamba!²⁶ Lee ivekeri lazima Yesu ateseke kwa mambo yahaya, na iingia katika utukufu wakwe?"²⁷ Niilo ianzia ifuma kwa Musa na manabii voose, Yesu akavatafsiria mambo mesa emuhusu ve katika maandiko yoose.²⁸ vashike ishika kfuhi na kijiji kila fo vevekundi ienda, Yesu karunda shali ekundi iendelea mbele.²⁹ Lakini vakamlasimisha, vakaamba "Kaa handu hamu na sohoso, maana kwameenda kuila na mfiri ni shali wameisia." Niilo Yesu kahicha kaenda ikaa navo.³⁰ Ikafumia kwamba, wakati veechaamiye navo veela, kaiira mkate, kaubrikia, na kaumisha, kavaininga.³¹ Niilo mesa avo akaruka, vakammanya, na kavechekia shavi mbele ya meso yo avo.³² Vakaviana voo kwa voo, "Hivi moo yedu yaaka kiidi yedu fo, wakati ashikeichecha na sohoso hala mkoni, wakati eduruhulie maandiko?"³³ Vakanyanyuka saa yahaya, na iuya na Yerusalemu. Vakavakolia vala ikumi na umu vakuumbania handu hamu, na vala vevekeri handu hamu navo,³⁴ Vakaamba, Bwana ameifufuka loilo, na amefumiya Simoni."³⁵ Niilo vakavavia mambo mesa afumiya fo mkoni, na namna Yesu shali akrora kwavo katika imisha mkate.³⁶ Wakati vechecha mambo yohoyo, Yesu emeni katotona kiidi yavo, na kavavia, "Amani ive kwenu."³⁷ Lakini vakaihova na vakaishwa hofu, na vakafikiri kwamba valeloliya roho.³⁸ Yesu kavavia, Niiki lii mwafadhaika ado? Niiki lii maswali einuka fo moni kwani?³⁹ Sakulieni maoko akwa na machende yo akwa, kwamba ni nihani ngimoni. Ng'fureni na mulolie. Kwa maana roho iire nyama wala mafuha ku, shali mungioni nihani ngikeri navyo."⁴⁰ Ashikeimaria iamba yohoyo, kavarora maoko akwe na machende yo akwe.⁴¹ Veki bado na furaha ing'sase na iteamini, na istajabu, Yesu kavavia, "Lee mure nndo choose chela?"⁴² Vakamninga kakpande ka samaki ngioshe.⁴³ Yesu kakiira, kakila mbele yavo.⁴⁴ Kavavia, "lia dukeri naanyo, ngilekuvieni kwamba oose yo maandike fo sheria yo ya Musa na manabii na zaburi lazima yatimlike."⁴⁵ Niilo karua akili zila zavo, kwamba vadime imanya maandiko.⁴⁶ Kavavia, "Kwamba ileandikwa, Kristo lazima ateseke, na ifufuka se ifuma kwa vafu katika mfiri wa karadu."⁴⁷ Na toba na msamaha wa sambu lazima uhubiriwe kwa rina lakwe kwa mataifa yo oose, ianza ifuma Yerusalemu.⁴⁸ Nyohonyo ni mashahidi va mambo yahaya.⁴⁹ Sakulia, ngikuhendieni ahadi ya Ndiakwa dooka yanu. Lakini veecheni haa jijini, mpaka murarwe oru ifuma dooka.⁵⁰ Niilo yesu kavaongoza ifuma sha mpaka vakashika kfuhi na Bethania. Akainua maoko yo akwe dooka, na akavabariki.⁵¹ Ikafumia kwamba, wakati ekeri evabarikia, alevacha kairwa dooka ielekea mbinguni.⁵² Baasi vakamwabudu, na vakauya yerusalemu na furaha nduve.⁵³ Vakaendelea ikaa mmba ya Ruva, vebarikia Ruva.